

౦8411

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్నపట్టణము 1915 సం. జనవరి నెల 22 తేది శుక్రవారము

ఆనందనామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ సప్తమి 2.

No. 274

సంచిక ౨౭౪

అమృతంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము కేలకు కేలు ౩ ప్రయము.

సీసా 1-౩ ౦-౮-౦ ఆచారు మూత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.

పార్శ్వపుకొళ్లల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.

వజ్రమూలకలచే హిందూ దేశమును

తయారుచేయబడు మంచిముందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విజేతములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషాచిత్రీ మాదిగొనిన మోషము గలుగదు.

అమృతంజనము డిపో, 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బాంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టిపేథి, చెన్నపట్టుం.

అత్తలతర్ఫాటమున కోర్వని కోడండ ప్రలాపము.

1915 సం. జనవరి 31 తేది లోపల అర్థవారం పంపువారి కుదిరెను.

మేమిదికాలో వైపు ప్రకమున ప్రతివటుంబము నందు నుండునటుల పంచికెట్టుటకై ఒక్కతా తనాల విశ్వస పంపువారి కుదిరెనుగా పంపువారి ప్రవరించి యుంటిమి. చీనసాదలకు కష్టమైయుండుటచేత అర్థవారం విశ్వస పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదికంటే ఉచితముగా పంపుచును. ఈతరుణమునుబట్టిచేయవలెను. ఇక పియా ముద్దవర్తమునకై జనవరి 31 లోపుకేవల రిజిస్టరుచేసికొనునారికి ఒక్కొక్కభాగము తనాలభివ్యుల కో-0-10-0 కు పంపుచును. ఇది మూడుభాగములుగలది. కోడండప్రలాపముతోడ యుద్ధచరిత్రప్రకటనను, అర్థవారం కార్డును పంపగల. ఆసరికిపు ప్రకమున తెలిసదును చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ.

పోస్టువాక్సు 167, మదరాస్

లక్ష్మీకర తాంబూల మూత్రము.

యిందుకుస్తూరి, పచ్చకర్పూరిము, పంపపుపుపు, బంగారు పెండితెము, మొదలగు విజయగల వస్తువులచేతియారు చేయబడినవి గమక మిక్కిలినువాసన, పరిమేకము, మనోహరముగలిగి యున్నవి యివి తాంబూలములోగాని, విడిగాగాని 1-2 మూత్రము పుచ్చుకొని అభిషేకము, వాయువు, నలుబు, అగ్నిమాండ్లము, శీతలము, దగ్గు, శీతభేదము, జ్వరము, జలకోషము, చిన్నబిడ్డగుణము, మొదలగు వర్తణములను రానివ్వక, నిర్మాలింబి మంచివిలమును ఉపయోగి, భాతుపుష్టిని కలిగించుటలో అమృత చాకచక్యములను ముఖము చున్నది. సర్వజనోపయోగము కొరకు కేల మినుల తిక్కవగా నిర్మయించబడినవి. పరిశీలించండి. 1 సీసా కేల రు 0-4-0. 6 సీసాలురు 1-4-0. వి. పి. ధర్మము ప్రత్యేకము.

జీర్ణ నివహన గుణితలు:—యివి సమస్తవైత్యములు, పులిలేపులు, అగ్గము, మలగ్గము, స్పృహగ్గము, కడుపుబ్బరము, నొప్పి, వమనము, కోటనీయాట, కుండెలమంట, మొదలగువాటిని మృతించి మంచిఅకలిని పుష్కలక్షిని కలిగించును. 25 మూత్రము. డబ్బీ రు 0-8-0

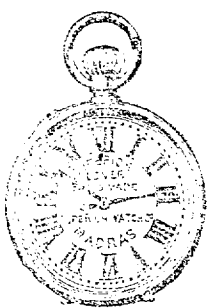
వి. కి. ఎ. అంతుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.

పోంపూరు-గుంటూరుజిల్లా.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయలువాచ్.

గొలుసుతో సహా ధర డ 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డెమంటుమీద మాకంపెనీ కేవల ఎక్కువసిరా తో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచిగ మును, వచ్చు పూర్వ అనుష్ఠాను కోమినుగలిగి మొరటుపనలకు దగియుండును. పెట్టెమూత లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతికించి యుండును. సీసు నుండి మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన పెరియెడ్లను జిక్కుదు. ఒకరోక్కుయన తీయదును తలంపుతో కేక్కున వెలించుచితిమి. చాల కాలము పనిచేయనట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును ఇదివలకనేక గడియారములు భిన్నయి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూచును. మా పట్టణమున గణేవలు కొని పంపించినది, నేనుమాట తెంచు ? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టువాక్సు నెం167, మదరాస్

కస్తూరి.

వివజ్వరములకు, కలరాకు, నంకికి, బాలింతోగములకు, వాతములకు. చిక్క టెడ్ల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న శియమగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట కుష్టము. మా డిపోమందలి కస్తూరి, యం దిత్తర పదార్థము లేనియును శేష్కృతపు. ఇంతవరకు మాతావు నుండి కొనివారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన . 2కి కస్తూరిని గొని మోగదోయ. తులం 1-కి రూ. 80-0-0

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరము

ముతో పంపు ప్రత్యేకము

ముటవలన చిగుర్లు

గట్టిపడును. చిగుర్లు

నుండి రక్తము ప్ర

వించకుండును. నొ

టిమగ్గంధము లేక

యుండును. పంపు

ముత్యముల నెల

తెల్లగానుండును.

అవకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ

సామాన్యముగ నాడుటకు దగియున్నది.

అమృతంజనము డిపో, 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బాంబాయి.

0-7 తంబుసెట్టిపేథి, మదరాసు.

వేంకటాద్వరి కవితచిత నిశ్చయగుణావృణము.

ఆంధ్రపద్య టీకాకావ్యగ్రంథము.

ఇందుకు తగిన తెలుగు పద్యములు, టీక, తాత్పర్యము, ఇతిహాసములు, విమర్శనలు, అలంకారములు, కేవలము. మదరాసుపండితులు వ్రాసిరి. ఇది భరతఖండమునందలి మానసా బాతులయు, తెగలయు, సుఖములయు, గుణదోషములను గూర్చినవి విశ్వసార్థవి వివరింపు గ్రంథము. అందు వాయు లోకవృత్తికలను కవితామృతమున ప్రతిబింబితములు గావించి దాని వన్నెలనే చిన్నెలుగా వాపుట్టి కృతి. ఈ కవితాభావన పోయెముగా కృతాన విశ్వాసులనెడి రెండు గంధర్వులు ఆకాశ సంభాగితై సాపుష్టు చిత్రించి వారు అచ్చటన్నటు సునిరించువపుడు అయా వస్తువులను గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు రచించెను. లోకమునందు వస్తువులన్నయు వోషయము మలేకాని సత్వైకప్రధానముగావు. అయినను వానివానికి దగినట్లు గుణమెన్నవగా నుండినట్లుయిన గుణవర్ణనలుగను; దోషములు మెండుగావుండిన దోషవర్ణనలుగను. కావున వక్కొక భరావర్తిని అందలి దోషములను పాటింపక గుణములనే గ్రహించి వ్రాసింపెను మార్గమున వెలకల యును. ఇది చదివిన ప్రయోజనముపొందునట్లుగ నెక్కువస్తువుల గుణదోషములు తెలియును. దీని కేల 2-8-0. దీనిని చక్కొక పరికోణించి చేయైన కాగితములపై అచ్చొత్తించి మంచి కాగితపైయెంచేసి యున్నాము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆఫ్ కంపెనీ.

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ్య మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్క-వకాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అర్క ఖలు ను బోధించు చికిత్సా గ్రంథము.

ఇది అతిపులకముగ రీతిని ప్రతిమూలకముండియు అర్కములుండియు నుపాయములను ఆయుర్వేదముచే శోగసామాన్యమును, నివృత్తిపక్షయు పద్ధతులను, దెలుపు మంది వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్కములు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేర్చుకబడిన మూలక లే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసామాన్యవముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది విగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళముగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ. 2-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పద్మపద్మము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-2-0	8. శేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. ఆగ్ర్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునండి 1915
5. కల్యణశ్రమము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత	వత్సరము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజీ తేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధికారి:-
12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న సండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
156, బ్రాడవే. 55, ఆచార్యు షిధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్శర చందాచారులకు మాధవనివాసము రత్న మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయి! కాలుగదాని తగింతి యియ్యబడును.

క్యాలండరు.

1915

క్యాలండరు.

* యుక్త విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం డిపోవారి మాడుకూర్పుముల నుండునని గొనిన వారలకు విచిత్రము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-4-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము. *

చక్కని కట్టితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహిని తైలం

5 తులముల నూనెగల

సీసా 1-కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0

డజను 1-కి 3-8-0

అన్ని వోట్ల విక్రయంపబడును. మంజూరి కంట్రాగు ఉచితముగ పంపుడును.

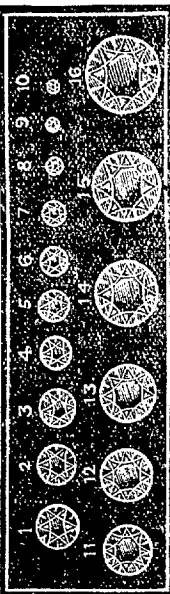
అమృతాంజనము డిపో,

107, ప్రేరిరోడ్డు, ఛార్జ్, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడేశ మూలకల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిపొందినది. ఇప్పుడు దీవులు తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియైదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోకలికి వ్యాపించి లోకలి నొప్పులు సమీకము చేసగలవు. స్రవణవారము వేలకు వేలు విక్రయము

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మ.రా.పున ప్రకము-మదరాసు, ఈస్టు.

ఈ ప్రకృతి చిత్రమునందగు పదునెట్టిన్ని యింకా యితర మెట్టిన్ని బర్మా సైబిరియా తగు మైనటుల ఇమిటేషన్, చక్రసాన, వైసాన, పల్లెకెంపులు, కుచ్చకెంపులు, వైక్రాంతములు, రోజాల్ములు అను మేలు వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేరి గాజుకర్మకృతులు, మంచిపనితనముచేర్చుచి శోభాయమానముగా జీవరత్నములను మీరియుండునట్టి వాటినిన్ని వారువారు కోరునట్లు తయారుచేయించి సరసముగా పంపించగలము.

శ్రీధమున అర్జునుంపి మేము స్వల్ప లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెడు సార్థక నామముగల సరాలు వర్తకులను దెలిసి కోనవలయునని నగలను రత్నములను స్వదేశీ శుభ్రకానులను గోరువారు ప్రార్థితులు.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిస్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, దిక్షాన్నములు, చేయకొనుముగలదు. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోకిలిరీతి ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయకొనుముగలదు. వేయేల, కివిల్ పాకమునకు కావలసిన యావత్తుగలదు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోలైందు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పగటియందు శేయిన్నొక్కదినంబు చేప్పిన ప్రస్థావేశపు పదవియొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోలైందు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 2-0-0. మావిలాసము:-

ప్రెస్ వాచ్ అండ్ కంపెనీ
45 మల్లాసా హాలు షిధి మదరాసు

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

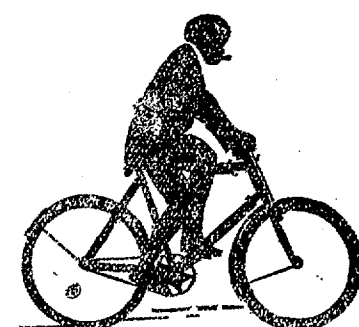
పోస్టుఖర్చులు పగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

వాట్సన్ అండ్ కంపెనీ,

164, బ్రాడవే, మదరాసు

మనవరిపాలకల తీర్మానము - నెం 15924 తేది 22-8-1914

అనన్ శ్రుతం విహ్ను మః—కలకత్తాహం రిపన్ శ్రు
మును ప్రతిష్ఠించుచు కలియవచ్చుట సంతోషకరము
కేంద్ర కాలములోనే బహిరంగపఱచుచును. బహుశాకా
కలు ప్రభువుగారి బహిరంగపఱచెదను. వీరుకూడ, పెంట్ల
ప్రభువుగారివలెనే, నౌరవింశబుజిన రిపన్ ప్రభువుగారి
కీడుపద్ధతి నే విశ్వసించువారు. బిగ్రహములతో నిండియు
నీ మహాపటాళమున, సింహాదేశముయొక్క రాజప్రతి
లలో నున్న మూత్రముఁడైన ప్రభువుయొక్క, శ్రుతం వి
హ్నుగా, నింట్ల వర్తకాల మేమియు ప్రతిష్ఠించబడకుం
యాత్సర్వతము. విశ్వసించువల కా ప్రభువు మీద కో
నకుల నాశులను గాఢాడుటై పొలుపడెననిది క
మనవే వంగదేశపు జమిందారుల కా ప్రభువునెడప్రీతిరు
యెట్లయినను, చిట్టచివరకు జమిందారులకును ప్రభు
నొంపాయందులది రిపన్ బెత్తెత్తె. మార్కలాయ
చిట్టచివరకు శ్రుతం విహ్ను మః—అని వీరరు పత్రిక ప్ర
చున్నది.

జూ బు లు.

విశేషములకు ప్రకటన.

జి. గంగాధరం పిళ్ళెగారు, బి. తిరుమలశాస్త్రిగారు, పా. నారాయణమూర్తిగారు:— ప్రకటింపబడజాలవు.

I

రజస్వలసంతర వివాహశాసనము.

అయ్యో, ఒంగవోలుతాలూకా కరవడి గ్రామములో శ్రీ సీతారామస్వామి వారి నేవాలయమునందు గ్రామవాసుల మహాసభ 16-1-15 తారీఖున బ్రహ్మశ్రీ పితుపాటి రాఘవయ్యగారి అధ్యక్షతకొంద జరిగినది. అనేకమంది గ్రామవాసులు విచ్చేసిరి కల్యాణధాని బ్రహ్మశ్రీ పితుపాటి చిదంబరశాస్త్రిగారు యింక అనేకమందియు యుపన్యాసములిచ్చిరి. ఈ చట్టము పాల్గొనిన మనసంఘములో రజస్వలవివాహములు ప్రబలుననియు తద్వారా వర్ణ సంతకరమగుననియు నందరు నభిప్రాయపడిరి మన మతసంబంధములో ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలిగించుకొనమని చేసిన వాదనముల ప్రకారము ప్రభుత్వమువారి చట్టమును చేపగుడదను తీర్మానము శ్రీ గవర్నరువారికి పంపుటకు నిశ్చయింపబడినది.

గామివాసి.

II

అయ్యో, ఈ విషయమున జరిపిన ఖండన సభానిర్ణయమును ఆంధ్రప్రదేశ్ విమర్శనమున ప్రకటింపబడినది. ఈ తీర్మానము లందలి ప్రత్యేకము విమర్శ నార్జునుగుట నాయభిప్రాయము లీ క్రింద బొందుపరచుచున్నాను.

(1) సభవారి యుద్దేశ్యములకు వ్యతిరేకముగా వాదించువారిచట మాటలాడరాదను నిర్బంధన పద్ధతియే ఖండన సభవారి తీర్మానము దుర్బలమును, ఆధారశ్రీరహితమునై యున్నదని చాటుచున్నది.

(2) హిందువుల యందల్గు సంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణులకును, తదనంతరము వైశ్యకులకును మాత్రమే రజస్వలసంతర వివాహములు ప్రస్తుతాచరణమందు లేవు కాని యధిక సంఖ్యాకులగువారు బిల్లు వక్షవలంబులై 'హిందూమతము' నను ఖండన సభవారి తీర్మానమును దుర్బలముగ జేయుచున్నారు. మరియు ప్రాధా వివాహములు వివాహముయొక్క పవిత్రతకు భంగము కలిగించి స్వచ్ఛందముగా బరిణమించుననుచున్నారు. ఇదెంత సమంజసమో యోచింపుడు. 'వర్ణావళి' వివాహ బంధమునండి విడివడకుండుటకును, పరస్పరానురాగులై ప్రవర్తించుటకును, భార్య భర్తకు సహచారియై స్వకీయ ధర్మములు నిర్వహించుటకును పవిత్రమైన వివాహమంటుమను అగ్ని సాక్షిగా పురోహితునకే యగము కాన పుష్కలు, లోకాచారము లెరుగని విద్యా విహీనులగు బాలిక చేతిని పురోహితుడునిపుచు తంతు జర్పుచుండబాజుచప్పట్లు వినుచుండుట తప్ప మరేమియు నెరుగని బాలిక వివాహముయొక్క పవిత్రత నెట్లు గ్రహించగలుగునో? మంత్రముల యర్థము మాటలులనంచి పురోహితుడు చేయించు తంతు యొక్క భావమైనను గ్రహించగల పాటి యాడు వధువునకుండ వలదా? కాల పరిమితతక వివాహమాడు పురుషులును, బిల్లు వక్షవలంబులైన క్షత్రియు, శూద్రులును, యెట్టిసీతలేని స్వచ్ఛ ననుభవించుచున్నారో? సభవారు ప్రత్యుత్తర మొసంగదరుగాక!

(3) సంఘాభివృద్ధికిని, దేశాభివృద్ధికిని విరోధకమైన యేమతవిషయమైనను స్వయముగా బిమ్మరించుటకు సహగమనాది దురాచారములను మాన్పిన ప్రభుత్వము వారికి హక్కుగలదు. అది వారిదిధి. అందువలన వారి నియమమున కట్టిధంగమునలేదు.

(4) 'దుష్కర్మములు కలుగగలవు' అను సభవారి యుద్దేశ్యములకు గురియైన మాతృబాలి తలమైత్తబలబున్నది. కాన సభవారు సుముఖులై మాతృబాలిని దరిజేర్చి యెత్తించుచుగాక.

(5) వివాహబంధమున కలుగబడి అందలికష్టాభ్యుదయ లాభన్యాంతమునభవించ వలసింది వస్తువుగాని, వస్తువులే దండ్రులుగాదు. కాన కన్యకాస్వాతంత్ర్య చోరులైన తల్లిదండ్రులకు ఇదివరకున్న హక్కులు వధువుక చేతుడుటన్యాయము: ఈతీర్మాన వినివయమున స్వాధీన పరత్వమును వెల్లడించుచున్నది.

(6) శాస్త్రముల విషయములో విచారించిన కొన్నిటియందు రజస్వలసంతర వివాహములు ఆదర్శవిషయములని సిద్ధాంతి కరింపబడినది. శాస్త్రోక్తము జోకవో యీక్రింది యగము గల (శ్రోతముఖ్యముగాలేదు) శ్రోతము చదివియున్నాను. "రజస్వలయైన కన్యకు రి సంసారములు వెదకియైన అనుకూల వరునికి గూర్చులెను"

(7) సదాచారమును విషయమితి ర్యావమునకు ప్రాధాన్య మొసంగుచున్నది. శాస్త్రసిద్ధాంతములకన్న పూర్వాచార పే బలకరము గానున్నది. కాన యీక్రింది విషయములకు పత్రికా ముఖంబున ఖండన సభ వారును తత్వజ్ఞవలంబులును జవాబు ప్రాయగోచరము.

అంతకాలపరిమితిగల యాచారములు సదాచారముల నబడుడు? బిల్లువక్షవలంబులైన వారియాచారములు దూస్యముల? హిందూమత మంతటికిని సదాచారములు దెల్పుకాస్త్రమెది? శాస్త్రీయ నిబంధనలకు కట్టుబడు వారొక్కశ్రీతనా?

III

అయ్యో, గౌరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి విషయమై మన కాసన నిర్మాణసభయందు బ్రవేశనెట్టి చట్టమునుగూర్చి గడచిన కొన్ని దినములనుండి తమప్రతికయందు బ్రకటింపబడుచున్న వ్యతిరేక సభాతీర్మానములను, మోక్షవాదం వేణు గోపాలరావుగారి లేఖను గాంచుటకును, సంస్కార పరాయణుల మూకీభావమునకును, గడుంగడు వగచుచున్నాడను. నిజమునకు శాస్త్రీగారి కాసనము నిర్బంధముకాదు. విచ్చికమా, బ్రాహ్మణులు మొదలగు స్వల్పసంఖ్యాకులు తక్కువదక్కిన హైందవులందఱు నీవివాహముల నాచరించుచున్నారు. శూద్రులనువదలినను కర్మచరతంత్రులగు క్షత్రియులలో బహుళముగ నీవివాహము లాచరింపబడుచున్నది. బ్రాహ్మణులలో నైతము మళయాళ బ్రాహ్మణులలో నీవివాహములు జరుగుచున్నయవి. ఆంధ్రద్రావిడ కర్ణాట మళయాళ బ్రాహ్మణులలో నైత్యము పంక్తిభావము లాచరించుచున్నారు. కావున మలయాళ బ్రాహ్మణులును, క్షత్రియులు, శూద్రులు, హిందువులుగా నెన్నిబడి, హైందవ ధర్మకాస్త్రానుసారముగా దాయభాగ నిర్ణయాదికములు జరుగుచుండగా, రజస్వలసంతర వివాహములు చేసికొనినవారు హైందవులు కా రనుటకు ప్రతివాదు లేయాధారముతో నీకాసనము నెదిరించుచున్నారో? ఇంక శాస్త్రప్రమాణములనువిచారితమున్నగృహ్య ముత్రము లీయాచారమును దృఢపఱచుచున్నది. స్వృతులలో బెక్కి పద్ధతి నామోగించుచున్నది. పురాణములలో శ్రాధా వివాహములును, స్వయంవర వివాహములు గణనాతీతములు. మతీయు బాల్యవివాహములు మృగ్యములు. కనుక మనదేశపు న్యాయస్థానము లీవివాహములు చెల్ల నేరవని నిర్ధారణమీయఁబాలవు సీతిగతులిట్లుండ కాసనమునిరర్థకమని కొందఱియభిప్రాయము. ఈయభిప్రాయము న్యాయమేయైనను, ఈవిషయమునవ్యర్థములగు సంశయములు కలవారి సంశయములను బోనడచుటకు శాస్త్రీగారి తీర్మానమును బ్రవేశనెట్టి. అంతమాత్రమునఁ గోరంతలు కొండంతలుచేసి విపరీతాభిప్రాయములను గల్పించి పామరజనులకు బోధించి, యందోళనమును గల్పించఁ బ్రయత్నించుచున్నారు. హైందవుల కాయభాగభావకాళమొసంగిన రాజద్రోహులై తిరుగుబాటు చేయుదురని వదించు కొండఱ దొరలవలె, నీయపూర్వబుద్ధిమంతులు ప్రభుత్వమువారి కాసనమును నిర్బంధించితమాత్రమున జగత్ప్రళయము, సంభవించుననియు, మతము నాశనమగుననియు హేతుకల్పనలు చేసి, యూరూర దిరిగి సగలుచేసి కాసనవిషయమున దురుకుల విపరీతకల్పనలను బోధించి, సంఘ విజ్ఞాపనముల దొరతనము వారికి బంపుచున్నారు. మతీయు, మతవిషయములందు బ్రమేయము కల్పించుకొనమని దొరతనము వారొసంగిన వాదానమును జ్ఞప్తికి దెచ్చుచు, మతవిషయము కాన నిర్విషయమునఁ బ్రమేయము గల్పించుకొనట ధర్మమరిపంతుచున్నారు. సదాతన ధర్మావలంబులగు పూర్వలాభించిన యాసి వారి యాచారములను వర్ధించిన తత్సంతతికఁ జెందరాదని ప్రతిపక్షులు తలంచిన యెడల నూతనమాన్యవలంబులు పూర్వుల యాస్తికముభవింప నస్త్యులని శ్రీ పునర్వివాహకాసనమునందు వలె నొక నిబంధనము నాకాసనమున జేర్చింపఁ గోరవచ్చును. దొరతనమువారు పూర్వచార పరాయణులను సంస్కార పక్షవలంబులతోఁగలసి భుజింపుండనిగాని, బంధుత్వము నెఱుఁపఁడనిగాని, నిర్బంధించుచుండలేదు. రజస్వల వివాహములు చేసికొనినవారు హిందువుల వారొగిరించుచున్నారు. వారి కష్టాభివృద్ధి నాస్తిని వారసంతతికి హిందూ ధర్మకాస్త్రాను సారముగాఁ బంచి యీడలచుచున్నారు. వా

రొకరికొక "రావుబహదరు" బిరుదును నియ్యవచ్చును అంత మాత్రమునఁ బూర్వపు రావుబహద్రులందఱును శ్రోత్రాని రావుబహద్రులందఱును వారికొక గలహింపవచ్చునా? దీనిని, మనసమున పారశ్రవహక్కునుగూర్చి కృతీరేకముగా వాదించు నధివిశేషములవారివాదముతోఁ బోల్చవచ్చును. అంగ్లప్రభువులు భారతీయులకు స్వపరిపాలన మనుగ్రహింపఁదలంచినయెడల, అధి విశేషములవారు మా స్వరాజ్యవిధానమును హైందవుల కీయరాదని వాదించుట సమంజసమా? అదియుఁ గాక గాఢ్యా త్మేయమునకును సంఘ త్మేయమునకును వ్యవస్థ మైనయెడల న్యాయరక దేశములు నిర్బంధకాసనములు సయితము కల్పింపవచ్చును. సంఘ త్మేయమునగోరి రమ్యమద్యపాన నిషేధమును, చీనా నల్లమందు వాడుకను, తురుష్కస్థానము రాణివాసమును నిషేధించు నూచనమును, జరుగుచున్నవి. మనదేశమునందును, బరోడా, మైసూరు మొదలగు సంస్థానములు నిర్బంధకాసనములు నిధించుచున్నవి. పూర్వ హైందవప్రభుత్వములను సంఘ త్మేయమున కవసరమగు నెడల నిర్బంధకాసనములకు విధించినవి. అంగ్లప్రభుత్వా రంధకాలమునందు, దురాచార నివారణమునకు నిర్బంధకాసనము లవసరమైనవి. అప్పుడు మతము పోవుచున్నదని ఘోషనెట్టిరి. కాని వాని ఫలితమునకు మన మిప్పు డానందించుచున్నాము. ప్రస్తుతికాసన లోపరాహిత్యమును కాలాంతరమున వ్యక్తముకాఁగలను. కావున హైందవ మహాజనులు సభలుచేసి కాసనము నెడల తమకుఁగల యా మోదమును ప్రభుత్వమువారి కెఱింగించి యీచిత్తు కాసనమును త్వరగా కాసనమును జేయింపవలయునని ప్రార్థించుచున్నాడను.

బుడమగుంట.

గడ్డం కొండా రెడ్డి.

IV

కావూరి ఎల్లనకవి.

అయ్యో ఈ కవి చరిత్ర మెచ్చటను గానరావచ్చును. కత మారయ మనదేశచరిత్రము లాదికాలమునుండి మనవారువ్రాయకుండుటయే కారణమని యూహింపవచ్చు. ఈనడుమ గురుబాడ రామమూర్తిగారు, కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు మొదలగు ఆధునికులు వ్రాసిన చరిత్రముల యందును వీరి చరిత్ర గానరావచ్చును. వీరేశలింగమున నుండినో వీరురచించిన గ్రంథములెన్నిగలవో కానరాదు. కాని శ్రీ బ్రహ్మాండ పురాణాంతర్గత అర్థపంచక వివరణఖండమును మాత్రము తెలుగున ఆరాకాశముల గ్రంథముగ రచించియున్నాడు. ఈ గ్రంథమున విగ్రహారాధన క్రమంబును, పూజా ఫలంబును, దశావతారకథా సంగ్రహంబును, ఉపాసనావిధియు మొదలగు భక్తిప్రధాన విషయంబులున్నయవి. శ్రీ మృదుమధురముగ నున్నది. కాని, యందందు కొన్ని స్థానికత్యము లున్నవి. ఈ పారబ్రాహ్మణ లిఖితమున బడియుండుననుట యొప్పు. ఈ కవి యొకను కొన్నిగ్రంథములు రచించియుండు ననుటకు, బ్రహ్మాండ పురాణంబున నరపంచక వివరణంబున కవి వంశానుకమమెల్ల విశేషకరించక.

క. కరమెప్పు మిత్రవిందా పరిణయమున నస్మదీయ, పావనశ్రవంశంబు రచించితిఁ గావున వి స్రమగ జెప్పబడదయ్యెఁ దత్త్రమమిందుక.

క. శ్రీవత్సగోత్ర తిలకం దైవెలసిన సుకృతి వెంకనార్య సుతుండక కావూరి యెల్లనాఖ్యుడ శ్రీవల్లభ పాదపద్మ సేవారతుడక.

అని రెండుపద్యములలో ముగించి తా నిదివరకు రచించిన మిత్రవిందా పరిణయమున తనవంశంబెల్ల సవిస్తరంబుగ దెల్పితినియు, శ్రీవత్సగోత్రోద్భవుండగు వెంకనార్యసుతుండననియు, తెల్పియున్నాడు. ఈ కవి యందరికవులవలె పిమ్మరాజునతో అంకితమిచ్చుక సోతనవలె శ్రీరామచంద్రున కర్పణ గావించియున్నాడు.

నీరికవిత సరళముగను సంస్కృతపద వాచాశ్లేషిగ సమాసములును గలిగియున్నది. అటులున్నను పావనములొని పుడకలవలె నందందు పారపాట్లుండుటచే నీకవి మహాకవి యానా కాఁడా యని సంశయము కల్గుచున్నయది. వీరు రచించిన మిత్రవిందా పరిణయముగాని ఇతర గ్రంథములుగాని కనుపండుటలేదు. కావున మహామహు లెవ్వరైన ఈ యెల్లన చారిత్రంబును, వీరి గ్రామమెవ్వోనుండునదియును, వీరి వంశ పరంపరయు, వీరు రచించినగ్రంథము లెవ్వయైననున్న వాని వివరంబును, వీరికాల నిర్ణయంబును, వీరి కవిత్వాధోరణియు, తెలియజేసి ఆంధ్రకవులమహిమ తెలియంప జేయుదురని మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాడను.

యక. బి. డి. శేషాచార్యులు.

ఉపన్యాసములు

పట్టానిర్రాణము.

ప్రాశస్త్యముగైర్చుకొని మాడవయపన్యాసము.

౨౦వ రేది సాయంకాలము చెన్నపురి ఇంజనీరింగు కాలేజీలో గెడ్డిసుగార్ రిటులపన్యాసించిరి ఈయపన్యాసముల యందు శ్రద్ధపుష్పకొన దలచిన ఓవరుసీరులు మున్నగువారు ప్లానులు వ్రాయువని నభివృద్ధిచేయ గోరెదను. కాన 1-2 వారములలో వారు తాముచేసిన యభివృద్ధిని చూపవలయును. జన సమృద్ధము నభివృద్ధి నొందించుట వలన దానిని తగ్గించుట కవసరము ప్రయత్నింపరాదు. అట్టి సమయములలో నేటిల్లు వరకును గాలేజీ మొదలు మాస్కావరకును న్యాయాదు మొదలు సానుప్రాస్నిసోగ వరకును హిందూదేశమున ఢిల్లీ మొదలు మధురవరకును ప్రతిపట్టణమునను నిర్మాణమునకు ముందు నాశనము చేయచున్నారు. ధ్వంసముచేయుట కెట్టి బుద్ధిహినుడైన సమయమునను. పునర్నిర్మాణమునకు ఓర్పు ఆలోచన శ్రమయునుగూడ నావశ్యకము. ఈరీతిగా నిండుకూర్చి జన సమృద్ధి మధికముచేయుపద్ధతి హెచ్చిపోవుచున్నది. దానికి కొంతసమాధాన ముండవలయును. పరిశుభ్రతకొరకు నివాస యోగ్యములుగాని భాగములను తొలగించవలయునని యే యాద్యోగియో ఏసాంఖ్యకుడో సదభిప్రాయముతోడనేనూచించును. అదియే కారణము. పురపాలకసంఘమువారు కొంత మందిప్రజల ఇండ్లు పగులగొట్టి ఇండ్లను తరిమివేయగ నెత్కిన వారు తమయిండ్లకట్టలను హెచ్చించుదురు. పోటీలవచ్చును. ఈ విధమున నిండుపడగొట్టబడకుండ నున్న వారికిమాత్రములాభమే కలుగును. ఇట్లుచేయుటలో పురపాలకసంఘమువారి యుద్దేశము ప్రజాపీడనము కాబోవను ఫలితము మాత్రమిదియే యగుచున్నది. ఎక్కడనో యొక్కడ కూలి అధికముగ దొరకుచున్నదని సంతసించు కూలివాండ్ర కదనముగ లభించునామొను అద్దెక్రిందనూరవారు పురపాలకసంఘమువారి పుణ్యమున లాగుకొన గలుగుచుండిరి. హిందూదేశమున కడజాతి మాలలు మొదల గ్రహ్యములవరకునుగూడ గృహభిమానము వంశపారంపర్యముగవచ్చును. ఎవరయిండ్లు ఎవరదేశాలయములు ఎవరవాడలు వారికివేరు. వారు తమదేవుల నెటుల విక్రయింప నంగీకరింపరో ఇండ్లనుగూడ నటులనే విక్రయింపనొల్లరు. పాశ్చాత్య దేశములలో స్థలము లూరిక మారుచుండును. అట్టిదురస్థు హిందూ దేశమునకూడ కలుగకుండునగాక! పశ్చిమయూరోపు దేశములలో ప్రజలకిండ్లు లేనేలేవు. హిందూదేశమున నటులగాదు. వంశపారంపర్యమునవచ్చు పెద్దలుగట్టిన ఇండ్లుగలవు. కాన నట్టి ప్రజలను వారెద్దలు కట్టిన యిండ్లలోనుండి తరిమివేయు పద్ధతి మంచిదిగాదు. సాధ్యమైనంతమట్టున కిండ్లను తక్కువగ నిర్మూలించి పవరింప ప్రయత్నింపవలయును. అట్లు నిర్మూలించవలసిన యావశ్యకత కలిగినను వారికావలసినవాసమున కాధారము చూపువరకును నిర్మూలించరాదు. ముందునిర్మాణము పనులు నిర్మూలనముగాని ముందు నిర్మూలనము పిమ్మట నిర్మాణమును కూడదని ఆయన నుడివెరి.

పిమ్మట బోధననగరమున ప్రదర్శించిరి. ప్రజలకు విక్రమ ప్రదేశములు (పార్కులు) అక్కడక్కడ నేర్పించుచుండవలెను. ప్రత్తి పంట, పరిశ్రమలు, నీటిసారుదల కల్గవసాయము మున్నగునవి యభివృద్ధి నొందిన కొలదిని పట్టణము లతిశీఘ్రముగనే పెరుగు నూచనలకలవు. అదిరకాలముననే పరిశ్రామికాభివృద్ధి యధికముగ జరుగగలదు. కానగప్పుడే ధరిలు చెరుగకమునుపే పార్కుల నేర్పరచక పోయినయడల నావలనేర్పరచ తరముగాదు. బోధన నగరమున నొక మేయరు 7 ఏండ్లు శ్రమపడి చక్కని పార్కుల నేర్పరచ గలిగెను. ప్రతిపట్టణమున నట్టి ఏర్పాటు లుండవలయును. హిందూదేశమున కొందరు చెరువులను మూయించుచున్నారు. ఈదేశమున నున్న నీరు మంచి చెరువులు ఏదేశమునను లేవు. అట్టిచో వానిని తిగా మూయుట సంతాపకరము. దేవాలయసంబంధమును చెరువులన్నియో చిత్రమైన పనితనము గలిగినవి గలవు. వానినతి జాగ్రూకతతో కాపాడవలయును. చలిజ్వరముల ప్రశ్నయున్న దనుకొనుడు. చలిజ్వరములకొర కంతి ఎడకే చెరువులను మూయవలసిన యవసరము లేదు. చేపలను బోతులను పెంచుటవలనను రసాయన పదార్థముల యుపయోగమువలనను చెరువులను మసోహరముగ నుంచవచ్చును. పట్టణముల ననుసరించి రోడ్లువేయబడ వలెను గాని రోడ్లననుసరించి పట్టణములను నిర్మింపరాదు. రెండేసి గడిసేల నొకయింటిక్రింద మార్చిన నది నివాస యోగ్యములు కాగలవు. కూలిసాలి చేయువారికగూడ పెద్దపెద్దతోటలుండవలయును. అని ఆయన నుడివెరి. కాకినాడ పట్టణనిర్మాణమున నెన్నియో మార్పుల కవకాశము కలదు. ఆ రాష్ట్ర కరణ

మును గూర్చి హిందవులును క్రైస్తవులును గూడ వరకాగతి మగు ప్రత్యేక కార్యక్రమ భావము ను కలిగియున్నారు. జాతిమత విభజనము నేర్పరచినవారు కేవలము బుద్ధిహినులుగాని దురభిప్రాయులుగాని గారు. ఉత్తరకరములై పండుకొనిన నిద్ర బాగుగాపట్టునను హిందువుల సాంప్రదాయమున కేదో యాధారము కలదేబోదు. అటుల విశ్వసించుటకు కారణములున్నవి. అది పొంబాటునుటకు హేతువులు కనబడవు. అటులనే వివాహ సమయములయందు వధూమణులు తూర్పుమొగముగ కూర్చుండుట కవకాశము కలుగునట్లుగ నిండుకట్టుకుగూడ తగిన మంచికారణ ముండక పోదు. అని ఆయన నుడివెరి. కేవలము పాశ్చాత్యపద్ధతులనే యవలంబించి ఇటీవల రోడ్లను పట్టణములనుగూడ నేర్పరచుచున్నారు. ఇది సమంజసముగాదు. బీదల వ్రాచినగృహములను నాశనముచేయుటయందు నిదానముండవలయును. వానిలో బలమైన వానినన్నిటిని నీటిపై తక్కి వానిని కూలగొట్టుట మంచిది.

నాల్గవ యపన్యాసము.

నిన్న (21-1-1915) సాయంకాలము నాతులను గురించియు మరుగుదొడ్లను గురించియు రోడ్లను గురించియు నుపన్యాసంపఠెను. ఓడ్డలకొరకు శ్రీ ఎటుల శ్రమపడునో శ్రీ కొరకు పురుషుడులు శ్రమపడును. గచ్చుచేయ బడనలసి మెంటు చెయబడనట్టియు, నూతికడ్డముగ గొడవకట్టియు నాతులలో మురికిచేరి నిరు చెడిపోవును. ఎందునను పసికరాదు. నీటిబోన యంచుపాక్రిములకు మురికిచేరికొండ ఇనుప చిక్కిముగాన ముండుటగాన యడుగు నుండవలె ననువిషయ ముగిరి భానము గలవారి కిందరికే తెలియదగినదే. పశుచిక్రిముల కాకింములగు జలాశయము లెన్నియో గలవు. అట్టివాని నుండనిచ్చుట పురపాలక సంఘములవారు నిందకు పాత్రులు. పట్టణమున నొకప్రక్క 400 ఇండ్లను ముయొక ప్రక్క 800 ఇండ్లను పగులగొట్టుట కధికధనమును వినియోగింపగలవారు కొద్దిరూపాయలను వెచ్చించి నాతులను పంశుభ్రముగ నేల చేయరాదు? నాతులలో దిగి లోపలినుండి మురికిని తిట్టలలోబెట్టి వైకితీయుటకు త్రాటి నిచ్చెన లుండవలయును. కొన్ని నాతులలో చెల్లె నీళ్లవై తీలుచుండును. పీనిని తీయించుటకు ప్రత్యేకదొడ్లుగల కనబడదు. ఈపనులను రోడ్లూర్జువాండ్లు చేయరు. రక్షకభటుల కిచ్చేయదగినపనులుకావు. గవంశవాండ్లు ను నాయాసముగ తాటి చెట్లు నెక్కి దిగెదరు. నాతులను త్రెవుటయే వృత్తిగా గల వారుగూడ కలుదు. అట్టివారి నేరినైన నిండుల కేల నియమింప గూడదు? “వలమాం గనేటు పోటాపా”ను కొంత జలమున కలిపిన నందల దోమము నివారణముగును. నీటికి ధూమకర్షణము (పర్మిలకలలు) వచ్చుచో నది బలశుభ్రమైనదని భావింపవలెను.

ఎంతో కష్టమునగాని శ్రీలు చేదెడునీటిని వైకి తీయలేని నాతులనుజూచి నాగ్రహము కలుగకపోదు. పురుషులు బువు అధికముగ మోయుగలరుగాని శ్రీల కడ యలవాటు లేదు. శ్రీలు తమమనసు పనుగులేకుండ నెకదీక్షతో నెంత నేవైన చెయగలరు గాని మోయలేనిబువు మోజబాలరు. కాన నిమిలోడుటకు కష్టముండవలెను. (కంపాడు పుల్లి) అన్నిటిలోనను మంచిదని ప్రాశస్త్యముగా నుడివెరి కొన్ని కప్పలను చూపి వానిలోని నులుబువులను బోధించిరి. మురుగుదొడ్లి విషయమున నిదేశమున వారికుద్ధ్య పేమియు నెచ్చటనుగూడ కనబడుటలేదు. మురుగుదొడ్లను బాగుచేయుట ప్రత్యేకిము పాకీవాండ్ర పనియైయున్నది కాన నిందు వలన వాండ్లు నెమ్మొకట్టుట మొదలగు చిక్కులకుగూడ నవకాశము కలుగుచున్నది. జనసంఘము యొక్క ఆరోగ్య మంతయు నీ నీచజాతులవారి పరముగనుండగ నట్టి తెగవారి స్థితిగతులను బాగుచేయుట కొక్కరును ప్రయత్నింపకున్నారే? ఇట్టిప్రజల యాచార్యమును నుగుణసంపదయు నెట్టిదియో నేను గ్రహింప జాలకున్నాను. ఈగ్రతన వారు తొలగించుటలో పాకీ కొంతసౌకర్యమును కలిగించుట కెల్లవారును ప్రయత్నింప వలయును. నాగరకతలో చినాదేశముగూడ హిందూదేశమును పోలినదిగ నే యున్నది. అచటగూడ వెక్కుమంది వ్యవసాయమే ప్రధానమగు వృత్తిగా కలిగియున్నారు. సారరహితములగు చినాదేశపు భూములను వారిపును సారవంతములుగ చేయగలిగిరి. సహజముగ సారవంతములగు హిందూదేశమందలి భూముల నిచటివారు తగిన గెత్తెములను వేయకయు వంటచేయును కాల్చియు నానాటికి నిరంతరమును సారహీనముల నొందుచున్నారు. బ్రహ్మజముడు కంచె మొదలగు ననేకవిధములగు దడులతో మురుగుదొడ్ల కట్టబడనగును. కెదురు దడులతోను తాటూలతోను దొడ్లను కట్టుటమంచిది. ప్రస్తుత మిందు కొరకు ఇనుము

నుపయోగించు పద్ధతి యవసరము. ఆ యను మింకొక పని కువయోగింపగలదు. మొదట నొకచోట నొక కెదురు దడిని కట్టి కొన్ని నెలలించి పిమ్మట మరొకచోటికి తీసి కొనుపోవునటుల గోతులను ద్రవ్యముండకలె. ఈ గోతులలోని గత్తిని ఎవ్వ కింద నుపయోగింపవచ్చును. తోటలను వేసి ఈ గత్తియు నుపయోగించుటకు కొందరిని నియమింపవలెను. పట్టణ నిర్మాణమునందు ఆయా జాతులను బట్టి పాకీ వారికి వేరువేరు పేటల నేర్పరచ వలయును. నేను చూచినంతటిలో నట్టివిభాగమును లేజువువలయు కొయంబుత్తూరు పుర పాలక సంఘమువారియొద్ద మాత్రమే కలదు. అట్టి పటము లుండకయొద్దను గూడ నుండవలయును.

కూలివాండ్రకు గృహములు నిర్మించుటలో చెన్నపురిలో బకంగుహాము కర్నూటక మరలలో పనచేయువారికొరకు కట్టబడుచున్న ఇండ్లమాదిరి చాల అనుకూలముగ నున్నది. కొన్నిచోట్ల నీయిండ్లు బహు ఇరుకుగా కట్టించుచున్నారు. అట్టివారికి విశాల వృద్ధయమును ఆలోచనా సమర్థతయు తక్కువ యని తెలియుచున్నది.

మట్టిపనిలో చాల నానందముగలదుగాన నన్ని ప్రాథమిక పాఠశాలలలోను బాలరకును బాకీకులకు నీపని నేర్పదగును. చిన్నితనమున బామ్యరిండ్లుకట్టుట బిడ్డలకు చాల నత్సాహకరమగుపని. వారు మట్టితోనే ఆటలాడుచుండురు కావారికి బాల్యముననే మట్టిపని నేర్పవో, పెద్దవాండ్రైనపుడు వారికి నిర్మాణకాశము మొదలగును. తోటలను పెంచుట మర మృత్యులచేయుట మున్నగుపనులగుడ చిన్నితనముననే నేర్పవలయును—అని ప్రాశస్త్యముగా నుడివెరి.

ప్రదర్శనము.

నిన్న యుడయమున ప్రాశస్త్యముగా నుడివెలు మందిరమున ప్రదర్శన మొనరించిరి. చెట్లనునాటుట, తోటలను పెంచుట మున్నగువిషయములను బోధించుచు నాయావిషయముల నాయన ప్రదర్శించిరి. తోటలు కాపుడలలో సంచకున్న నందరునుపోయి కొమ్మలనాతులను విరచెదరుగాన తోటలు పాడగునను తలంపు సరి గాదు. నిరోధమువలననే కృత్రిక భావమును కలహమును కలుగును. అట్టి నిరోధమేమియును లేకుండ మనము ప్రజలను విశ్వసించినచో వారే మెలకువతో ప్రవర్తింపగలరు. ఒకపాఠశాలలో నిరోధమేమియును లేకుండ బాలరనందరిని విచ్చలవిడగ తోటలలో సంచరింప ననమ తించ వారందరును గలసి పాపుమెల్ల దూరమువరకును; వ్యాపించునట్లాతోటను చక్కగా పెంచియుండిరి. గుమ్మమువద్ద రెండు చక్కని వృక్షములుండెను. లోపలితిట్టన పిల్లలచెట్లను మట్టి కుండిగాని వెలుపలితిట్టన గొడవైనెక్కి ధ్వంసభూమిచేసిరి. ఏమన నాగొడయే నిరోధమనివారికి తోచినదిగాన విరోధభూమముకలిగినది. ప్రాశస్త్యదేశమున రక్త ఫలవృక్షములు (చెర్రీ) విచ్చలవిడిగ పెంచబడునుగాని ప్రజలెక్కువను వానినిమట్టిరు. కాన తోటలకు గొడలును కంచెలునుండరాదు. ఒకదేశము కొన్ని విషయములలో నాగరకతను, మరొకొన్ని విషయములలో ననాగరకతను కలిగియుండును. తోటలవిషయమున రహస్యదేశము చాల నాగరకతను కలిగియున్నది. తక్కినవిషయములలో నచట నాగరకత తక్కువయని తలపబడుచున్నది. పట్టణము నిర్మింపవలెనని నచటిస్థితిగతులు బాగుగ నెరుంగకుండ మాత్రజ్ఞానమును మాత్రముపయోగింప జూచుట నిష్ప్రయోజనము. ఆస్ట్రేలియా దేశపురాజధానిని నిర్మించుటకు ప్లానులనుపంప మనిరి. పికాగోనుండి యొకరుపంపిన పాను చూచుటకు ఒహు చక్క గానుండెనుగాని క్రియకది ఎంచునకును పసికరాకుండ పోయినది ఆ పాను వ్రాసినవాడాదేశము నెన్నడునుచూడనే లేదు. ఆమెరికాలో సరస్సులెన్నడునెండిపోవు. వానినిబట్టి ఆస్ట్రేలియాలోగూడ నతిచుచ్చెరువులను ప్రాథమముల నిర్మింపగోరెను. ఆస్ట్రేలియా ఉష్ణదేశము. ఆచట నీరు నిమిషమున నార్చుకొనిపోవును. కాన నచట నావద్ధతి పనికిరా లేదు. హాంకొలో గూడ నిట్టిస్థితియే కలిగినది. తెస్త్రఫాలియాలో పరిశ్రమలకు ప్రధాన నగరము గుడు నెలు దాక్షిణ్యగూడ నుండగినంతతాగుగ నుండలేదు. దానికి కారణమేమనగ జన్మనీ దేశములో నధికారమంతయును ప్రభుత్వమువారే వహించుటవలన పట్టణముల స్వేచ్ఛతగ్గిపోయినది యుద్ధములు లేకుండజేయుట కీయధికారము నంతయును ప్రభుత్వమువారాక్రిమించిరిగాని ఆయాక్రమణము మితిమీరుట చేతనే యుద్ధము తలపించినది. ఈ కారణముననే ప్రాంతపుట్టణమునకు వెనుకటి ప్రాముఖ్యము తగ్గిపోయినది దీనిని నేను ప్యయముగచూచి యుంటిని. అధికారమంతయు నొకరికే యుండకుండ చేయుటకే యా యుద్ధము ప్రారంభింపబడినదని ఆయన నుడివెరి.

శుక్ల ౧ వారము.

పాపెనరు గెడెనుగారు.

సాగరములలోని తోవములను కనుబరచుచు స్వయం
హరించినారు. ఆయాసందర్భములలో మీరు చెప్పిన
దంతయు నిమర్శింపబనిలేదు. ఒక్కవిషయము
మాత్రము మాదేశమున నగరనిర్మాణాదికములను
పారిశుధ్యవిషయములను చేయుమీర బయలుదేరి
విదేశములనుండి వచ్చునారి కార్యవర్ధికి సంబం
ధించినవానిని ప్రభుత్వమువారును మా పాశ్చాత్య
సోదరులగు నధికారులును గమనింపవలసియు
న్నారు. నగరనిర్మాణ పారిశుధ్యములకును ఆవరణ
శ్రవణాసంఘ జీవితమునకును మిక్కిలి గాఢముగా
సంబంధము కలను. ఆ సంబంధము నెరింగికొని
కార్యములకు బూనుబు అవహానమున కాక
మగుటకాక వర్జివ్యమును దేశముపై విధించుట
యగును. ఆస్ట్రేలియాదేశము నెరుంగని అమెరికా
పండితుడు ఆస్ట్రేలియాలోని యొక రాజధానికయి
సలహాలు సిద్ధము చేయుటయు ఆస్ట్రేలియాలో యగు
నాండ్లాధికారులు వారి నామోదించుటయు తుద
కవి వ్యర్థములగుటయు ప్రాప్తమగు గడ్డనుగాదు
నిజమగు సంబంధములను గుర్తించ నెరుగమిచే
కలిగిన యవ్యయుకు నుచాహారముగా నిచ్చిరి.
పారిశుధ్య యాచారములు గావలసినచో మా
నగరముల నివసనకుండు వ్యక్తులను మురుగు కాలు
వల చరిత్రమును చదివించినచో వేనవేలు దొరక
యందును, ఇదివరకనిన నన్నివస్తువులకును తగిన
హైందవులు దొరకుట చర్యభనును వాదముండి
నది. ఇప్పుడావాదము తెచ్చుటకు నీలులేదు. ఇట్లే
నుగారి ననుసరించి నగరనిర్మాణ కార్యములకు సరి
యైన విధముగా శిక్షితులగుచేసి హైందవులకంటె
నుత్తములు హైందవభూమికి దొరకబోరు. కావున
నికముం దీకార్యములకయి పాశ్చాత్య పౌరస్ర్య
వర్ధతులను సక్రమముగా నభ్యసింపగల హైందవ
జాతవనులను ప్రోత్సహించి సిద్ధము
చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తామే పూనువలసి
యందురు. లేకున్న సానిక స్వచరితాలనా సంఘ
ముల మూలమున చేయింపవలసి యుండును.
ప్రాప్తమగు గడ్డనుగారి రాజవలన నీయుత్పత్తి
ఫలము తేలియుండుటకే మనము ధన్యులమే. పారి
శుధ్యము కృతజ్ఞులపై యుండవలసి యున్నాము.
కాని పాశ్చాత్యనగరములను చూచిచూచి పరి
శ్రామిక వ్యాపారముల యొత్తిడిచేతనవి సహజ
హైందర్య విలూనములై యుండుటకు కాంచికాంచి
ఉపాచినదేశమునకే తెంచి ఇక్కడి దేవాలయము
లను కాసారములను ఆరామములను మహావిశా
లారణ్యములను మనోహరప్రకృతిని దర్శించి తనివి
నంది కాబోలును ప్రాప్తమగు గడ్డనుగారు వారు
చెప్పిన సూత్రమునకు దాకే పాత్రులై ఇక్కడి
సంగతి సందర్భములను పూర్తిగా నెరుగమిచే
ఇక్కడి యజ్ఞానగాఢత్వమును గుర్తించమిచే
ఇక్కడి ప్రాచీన నవీన నాగరకముల సంఘట్టనచే
బుట్టియుండు నూతన మహాశస్త్రబంధును అను
భవింపమిచే ఇక్కడి ప్రాచీనాచారముల కన్నిటి
ని నేనో గూఢార్థము బుద్ధవచ్చు ననుభావమును
వెలిబుచ్చువాడైనారు. దేశభాగ కాలములనుబట్టి
మొకవేళ ఆచారముల కర్థములుండియుండ
వచ్చును. అయిన క్రమముగా సంఘ మొకచోట
నుండి మరియొకచోటికి మారుటచేతను ఒకకాలము
నుండి మరియొక కాలమునకు పరిస్థితి విభేదము
లేర్పడుటచేతను ఆచారమున మొదలుండిన యర్థ
ము నశింపవచ్చును. తూర్పుమొగతై మెస్టింగు
కరుగునట్లు పూర్వులు నియమించిన యాచారము
మొకవేళ వారు తూర్పు సముద్రతీరమున నుండి
రప్పుడు లేటస్థించెను కాబోలును. అందర్ల మొక
తిగా తీయవచ్చునోమో? గృహము వారిధికి
మొగము త్రిప్పటచేత శుభ్యవాయువు వచ్చునని
తలంచి యుండును. కాని ఈయర్థమే పడమటితీర

శ్రీమదుపాధ్యాయులు ముఖముకదా కావలెను. అందుచేత ప్రాశ్ననము గడ్డనుమటి శాస్త్రములు దేశకాలవివేచనలు తెల్పక పూర్వార్థచారములతో అర్థమున్నదనుట వివరముతో పరిచయములకు సంధుకలుగజేయు నచ్చును. గడ్డనుమడు ఆచారములు మాత్రముతో పోలేను. వర్ణవివేచనలు కూడ ప్రస్తావించినారు. నగరములతో నిర్దుష్టకట్టుట వర్ణవిభాగముల ననుసరించి యుండువలెనని సూచించినారు. ఇచ్చట మరల నీరు వర్ణములను తీసుదేశములతోని ఉత్తమ నుద్యమములతోని తీసుభిమించుచున్నారు. ఇచ్చటికే మాదేశమున విభేదము లభింపజేయుముగానున్నవి. ఇంకను అగ్రహారములు కట్టియుచ్చి పునరుద్ధరింపజేయవలెనని ప్రాశ్నరు గడ్డనుమడు మరలయొక చోట బోధించి అంత్యజాత్యుద్ధరణము కాదు, ద్వితీయజాత్యుద్ధరణము కూడ నేటికే సంభవించవలసినదే. సాంఘికజీవనము మరల చల్లగావరుండవలసినదే. ఈవిధముగా విమర్శించినాక ప్రాశ్నరు గడ్డనుమడి యుపన్యాసములందలి లోపములును గుణములును రెండుచుగూడ వివరము పాశ్చాత్యుల వద్ద నేరువవలసి యున్నను మార్గదర్శులు వాడే కావలసి యున్నను మనదేశపు శ్రుతిస్మృతినలను మనమే ధార్మికజ్ఞానముతో నిర్మించుకొననిచో మన యభివృద్ధినిజమగు యభివృద్ధికాబాలదని నిర్ణయము చేయదగియున్నది. ఇట్టి యభివృద్ధికి మన యుదార ప్రభువులు మనల ప్రోత్సహింతురనియు మనమును వివేకులమై యా ప్రోత్సహమును వినియోగించుకొనుము గాకయనియు నమ్ముచున్నాము.

కలకత్తా మ్యూనిసిపల్ ఎలక్షనులను గూర్చి
 'ఇండియన్ టైంస్' న్యూస్ పత్రిక' యొక్క వ్రాయు
 చున్నది.

“కడవిని కొన్ని వాగములుగా కలకత్తా మ్యూనిసిపల్ ఎలక్షను పేటికేవేదనలో సున్నచి; మఱి కొన్ని వాగములందఁగలదు. 11 ఓట్లవరకునుగల వారివివరణకే యాశ్రయింపవలెనారు. యూదులపాలు పెద్దమనుష్యులు కొందఱు నిన్ను మా కార్యస్థానమునకువచ్చి యేదోపత్రిమనై చేవ్రాలు చేయుమని మా మేనేజరును నిర్బంధించిరి. ఆపత్రిమ ముఁటలుకు సంబంధించినదని యూహించెదము. వారిని వెంటనే జైలి పొమ్మంటిమి; అట్లేదయి భూర్వక్మగా చెవులు చిలులు పడునట్లు కేకలుచేయుచు వెల్లిపోయిరి. వారు పదవిలోనున్న యొక సభ్యునికి సంబంధించినవారంట. ఆయన పదవికి వచ్చినప్పటినుండియే ఆయననుగూర్చి మేమెన్నడును వినిలేదు. ఆయన పదవియందున్న కమిషనర్లలో చాలమందివంటి వాడే ఆయనయ్యనై యుండవచ్చును. వారు పదవిలోనుండి యాసనమలంకరించుట తోనే తృప్తిపడెదరు. వినున వారు మా డెవమేండు ముగియక భూర్వక్మము చెదవునగులవలెను తేనెటీగలవలెను గుమిగూడి కొన్ని వాగములపాలు మామూలుకన్న నెక్కువ చుట్టుబడిన మతో పనుగెల్లి, మఱి మూడుసందర్శనముల పర్యంతము తమమగల పదవిలోనుంచుకొనినట్లు మోసముచేయు ప్రయత్నములో, తమకు ఓట్టియ్యవలసిన వారిని సంకల్పించుచుండురు. ఎప్పుడు నెవకైనను సరే క్రొత్తవారికి ఓటియ్యచుండుట శ్రేయస్కరము. ఈ విషయమున మేముచేయఁదగిన పోలోపదేశమిచ్చిమే. ఇందువలన వారోగ్యకరమైన మార్పులుగును. ప్రాతసభ్యులు క్రొత్తవారి కాద్యములను వినిర్చించుచుండురు. ప్రాతవారు గౌరవపదవిని గోల్పోవుట కిష్టపడక రంధ్రాన్వేషణ మొనర్చుచుండురు; క్రొత్తవారు తమయుత్తరవానిత్య భారమును గ్రహించి పదవి కాపాడుకొనుటకై యాతురపడుచుండురు. ఈ విధముగా స్థానిక స్వపరిపాలనాదర్శము అభివృద్ధియగును. మ్యూనిసిపల్ కాసవములాయాదర్శమును ప్రోత్సహింపఁ జూచునది యూహించుట సరేపాలు.”

పై వాక్యములు సమస్తవిధమైన యెత్తును
లకును హిందూదేశమున సమానముగా వర్తించు
నవి; మనరాజధానికి వర్తింతుగా వర్తించునని
నదియొక వింతగాదు. అందులో మనచెన్నపురి
కార్పొరేషను విషయమై చెప్పవలసిన పనియే
లేదు. కాబట్టి యీధర్మసూక్ష్మములను ప్రతి
యెత్తును సందర్భమునను ప్రతిపాదించును గను
కమనించి పనిచేయుచెడల స్థానిక స్వపరిపాలనము
సర్వక బాగుపడగలదు.

ప్ర. 9- అంబేద్కర్ ప్రతిపక్షం వ్యక్తుల పేర్లు.

జర్మనీవారి ప్రయత్న భంగము.

రావా ప్రాంతమున మనవై బడుటకు జర్మనీవారు రెండుపర్యాయములు ప్రయత్నించినాని వెనుకకుగొట్టితిమి.

జర్మనీవారు రుష్యావారిపై బడుట.

విట్కోవిట్జ్ వద్ద వంతెన మొదలై రాత్రియందు జర్మనీ వారు మనపైబడిరి. వారు ఆస్వేషణశోతులను, నత్తైతములమదిరి వెలుగు బాంబులను వట్టిగడ్డి కాగడాలును ఈపయోగించిరి. రుష్యావారి ఫిరంగులు జర్మనీవారిని నాశనముగావించెను.

రుష్యావారు జర్మనీవారి నోడించుట.

జర్మనీవారు రాడ్డాఫ్ వద్ద దక్షిణమునందున్న మన స్థానముపై ఫిరంగుల తీవ్రముగ బ్రయోగించిరి. మన వరుసలకు వెనుకనున్న రెండుగ్రామాలు తగులబడినవి. ఆ పప్పుడు జర్మనీవారు మొత్తముగా మనమీదికి రాజొచ్చి మన ముండ్ల తిగల దశ్వవరకును వచ్చిరి గాని మన మచ్చట వారిపై నగ్ని వర్షమును గురిపించి యోడించితిమి.

అమెరికా

అమెరికా చీనాలన రక్షము-క్రొత్తకం పెనీ.

లండను జనవరి 20:—చీనాదేశమునకును న్యూయార్కు నగరమునకు వ్యాపారము నడపునమిత్రము క్రొత్తకం పెనీ పిప్ కం పెనీ యేర్పాటుజేయబడినది వెకింగులోని అమెరికా వారి రాయబారి దెలుపుచున్నాడు.

ఆర్జెంటీనాలో వర్షము ఆగిపోవుట.

గోధుమలు ధరతగ్గుట.

లండను జనవరి 21:—ఆర్జెంటీనాలో చాల రోజుల నుండి విడవక వర్షము గురియుచుండుటచే గోధుమల పంట నిలిచియుండెను. అవ్వమిప్పుడు నిలిచినది. ఇంతేకాక కనడా నుండియు అమెరికానుండియు వచ్చియిక్కడ నిలిచియున్న సరకుమాలమునను బహుశసందు ధరకొంచెము తగ్గినవి. నేడు క్వార్టర్లు ఒకటికి ఒక పిల్లింగు చొస ధరతగ్గినది. ఇంకను ధర తగ్గినది యనుకొనుచున్నారు.

హాలండు.

హాలండు యుద్ధముంట్రి.

లండను జనవరి 21:—హాలండుదేశములో యిదివరకు దొరతనమువారు ఎవరిని నేనలో చేరుడని కోరెదరో వారే చేరుచుండిరి. ఇకమందు ఫలాని వయస్సులో వారందరును వివక్షతలేకుండ చేరుటకు ఒకటిల్లు పార్లమెంటులో ప్రవేశ పెట్టబడును. అని దేశపు యుద్ధమంత్రిగారు ప్రకటించిరి.

ఈజిప్టు.

మహమ్మదీయమత భగ్నత్వ.

కైరో జనవరి 21:—ఆరేబియాదేశము నందలి డెమాస్కుస్ పట్టణమునందు మహ్మదీయు లందరును ఒక మసీదులో చేరి మతయుద్ధమును ప్రకటించినప్పుడు జర్మనురాయబారి కూడ మసీదుకు వచ్చిగొప్ప ఉపన్యాసమునిచ్చెను. మహమ్మదీ యమతము క్రైస్తవుని బోధించినవలసి నంతటి భగ్నత్వనీతికి వచ్చినది.

ఈజిప్టు దేశ పాలనము.

ఆంగ్లేయుల రక్షణక్రింద నుండుట.

డిల్లీ జనవరి 21:—ఈజిప్టు విషయమై 1914 సంవత్సరము డిసెంబరు 28 తేదీని లండను కేబుల్స్ లో ప్రకటింపబడిన సంగతులు నేటి ఇండియా కేబుల్స్ లో ప్రకటింపబడినవి. ఈజిప్టు దేశపాలనము ఆంగ్లేయరక్షణ క్రిందనుండుటకు పరాగువారు సమ్మతించరనియు, 1912 వ సంవత్సరము మార్చి 30 వ తేదీని పరాగువారికిని మూడుటకు జరిగినసంధిని ఆంగ్లేయులు మన్నించెదరని విదేశ కార్యదర్శి తెలియపరచియు మొదటిభాగములో నుదాహరింపబడినది. రెండవభాగములో అబ్బాసుహీల్ మిగారు సింహాసన భ్రష్టులగు చేయబడి, సుల్తానుఅను బిరుదుముతో, హస్సేరుకాము రాకుమారునకు రాజ్యపదవి యియ్యబడినట్లును, దీనికి వీరంగీకరించినట్లును తెలియజేయబడినది.

జర్మనీ.

జర్మనీ యుద్ధమంత్రి రాజీయిచ్చుట.

అమెస్టర్ డాం జనవరి 21:—ఇప్పటివరకు జర్మనీ దేశమునకు యుద్ధమంత్రిగ నున్న జెనర్ల్ వాన్ ఫాకెన్ హే

గారు తన పదవికి రాజీయిచ్చిరి. జర్మను చక్రవర్తిగారు రాజీనామాను అంగీకరించి వారిని కాల్యమునకు జనరలుగ నియమించిరి. జెనర్ల్ వాన్ ఫాకెన్ హే వారన్ గారిని లెఫ్టు సెంటు జనరలుగాను యుద్ధమంత్రిగాను నియమించిరి, అని జర్మను దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

టర్కీ.

రుష్యావారు తురుష్కులదరుముట.

పెట్రోగ్రాడు జనవరి 20:—సుల్తాను సెలీమ్ పర్వతము లలో తురుష్కుస్థానముల స్వాధీనపరచుకొనుచును తురుష్కుల కెక్కువనష్టమును గలుగజేయుచును, వారిని బ్రాన్సా రాక్ దేశమునుండి వెడలబడుచును రుష్యావారు జయప్రదముగ తురుష్కుల దరుముచున్నారు. అని ప్రకటింపబడినది.

దక్షిణాఫ్రికా దూరాసానము.

లోవెట్టు సోటరుదొరసాని.

హైద్రాబాదులో చనిపోవుట.

సికింద్రాబాదు జనవరి 21:—లోవెట్టు సోటరుదొరసాని నేటియందు ము హైద్రాబాదులో చనిపోయినది. ఈ మెక్రీమేషులయిన సర్ ప్రాంత హెచ్చిసోటరుగారిభార్య. సోటరుగారు బొంబయిలో పోలీసుకమిషనరుపని చేసిరి. ఈ మెయిక్కిడికచ్చి రెండుసంవత్సరములైనది. ఈ మెవిషకడి నెము అనర్ గముచే భాధపడి, హృదయచలనము మూగిపోయినది. నెయింటుబార్డి శత్రుశాసములో నీమెను సమాధిచేసిరి.

ప్రయాణికులను జేరవేయుట.

అడ్డోలీ జనవరి 21:—కూనూరుకు వెళ్లు రైలురోడ్డుకు అడ్డముగా కొండవిగిరి పడినందున 18,14 నంబరు మెయిలు బండ్లలోని ప్రయాణికులను, టపాసంబులను, పోర్ సిల్వను, అవతలికి చేరవేయవలసి వచ్చినది.

విపరీతముగు వర్షములు.

కూనూరు జనవరి 22:—నీలగిరి కొండలలో వర్షము విపరీతముగ కురియుచున్నది. కూనూరు రైలుమార్గములోని పిల్ గ్రూ, అడ్డోలీ స్టేషనుల మధ్య కొండరాళ్లు విరిగిపైలు కట్టల కడ్డము గపడుటవలన టపాలనుబండ్లుమార్చి చేరవేయుచున్నారు.

నైజాముగారి వర్తమానము.

సికింద్రాబాదు జనవరి 22:—నైజాముగారును, వారి యనుచరులను నేటి మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు బయలుదేరి హైద్రాబాదునుండి వెళ్లిరి.

బొంబాయి

అరబ్బుల ప్రతినిధులకు గవర్నరుగారు

దర్శనమిచ్చుట.

బొంబయి జనవరి 21:—బొంబయిలోనున్న అరబ్బుల ప్రతినిధులకు నేటిమధ్యాహ్నమున గవర్నరుగారు గవర్న మెంటు హాసునందు దర్శనమొసంగిరి. వీరిలో తురుష్కుపాలి తులునుఉన్నారు. వీరిని గౌరవభూషణులు చినాయిగారు శ్రీవారికి పరిచయపజచిరి.

సంఘనాయకుని ప్రసంగము.

కెడ్డాలో వర్తమానమును మహమ్మదు ఆలిఖానగారు ప్రతినిధుల తరపున శ్రీవారు తమయెడల జాప్రచుండిన శ్రద్ధ కొరకు వారియెడల తమకుగల కృతజ్ఞతాభావమును వెల్లడింపుచు నిట్లు ప్రసంగించిరి. బొంబయి రాజధానిలోనున్న తురుష్కుపాలితులకు యరబ్బుల విషయమున శ్రీవారిదొరతనమువారి వలంబించిన దయామయ పద్ధతినను, తమ ప్రోత్సాహముపై హాదీయాత్రికుల కాహారపదార్థముల నెగుమతిజేయ శ్రీవైస్రాయిగారు సమ్మతించుట మూలమున మహమ్మదీయ ప్రాపంచకమతయు కృతజ్ఞతాభావమును వహింపవలసి యున్నరు.

విల్లింగ్ డెక్ ప్రభువుగారి జవాబు.

ప్రతినిధులను గలసికొనుటచే తమకుగలిగిన యానందము వెల్లడించుచు విల్లింగ్ డెక్ ప్రభువుగా నిట్లుచెప్పిరి. బ్రిటీషు దొరతనము వారెల్లప్పుడును అరబ్బిజాతులవారియెడలను మహమ్మదీయమతమునెడలను మిత్రభావము గలిగియుండున్నారు. కెడ్డా మొదలగు యాత్రాస్థలములకు బోయియుండిన యాత్రికుల కాహారపదార్థములసంపాదనార్పణగానించి తమమిత్రభావమును ప్రత్యక్షముగ జూపియున్నారు. ఇండియాలోని తురుష్కు

పాలితులకు జూపిన గౌరవమును వారు కృతజ్ఞతా మూలకముగ నంగీకరించిరిని దొరతనమువారి కొనందము గలుగుచున్నది. ఈచిట్కుదినములు గడచువరకు నిట్టి మిత్రభావమే యుండునని నమ్ముచున్నాను.

ఇండియను కంపెనీల శాసనము

బొంబయి రాజధానిలో జరిగిన పని.

బొంబయి జనవరి 21:—బొంబయి రాజధానిలో ఇండియను కంపెనీల శాసన మెట్లు పనిచేయుచున్నది బొంబయి దొరతనమువారికి నివేదించబడినది. ఈ సంగతులను రిజిస్ట్రారుగా నిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:— ఈ సంవత్సరములో 66 క్రొత్త కంపెనీలు రిజిస్టరు చేయబడినవి. వీరిలో రెండు కంపెనీల భాగములు గ్యారంటీ చేయబడి తక్కినవాని భాగములకు మితి యేర్పరుచబడినవి. క్రొత్తకంపెనీల శాసనము 1914-వ సం॥ము ఏప్రిలులో అమలులోనికి రావలసి యుండెను. ఈ శాసనము చాల కఠినముగ నుండునని జనులు తలచి, త్వరపడిరి కంపెనీలను సాపించు కొనినట్లు లోచుచున్నది. ఇంచేత కంపెనీలు వృద్ధియైనవి. క్రొత్త యిబ్బందులు లేకుండ కంపెనీలను సాపించ దలచుకొనినవారు ముందుగ యేర్పాటుచేసికొని క్రొత్తకంపెనీ లింకను యెక్కువగ యేర్పాటుచేయబడి యుండును. కాని బ్యాంకులు దివాలాతీయుటచే పూర్వము డైరక్టరులగు నుండుటకు ముందంజ నేయుచు వచ్చినవారు ఇందువలన సందేహించిరి. యంత్రకాలలు మున్నగునవి తగ్గక మూలములగ నేయున్నవి. ఒకటి రెండు తిగినన, హెచ్చినన, మూలములకారణములవలననే జరిగియుండును. బ్యాంకింగు, అస్సలనిచ్చు కంపెనీలవిషయమై, యోచించిన సంవత్సరారంభమున జేయుటచే సాపింపబడినవి కొన్ని వృద్ధియైనవి కాని బ్యాంకులు దివాలాతీసి సొమ్ముకు నష్టము సంభవించుటచే వీనికి నిరోధముకలిగినది. కొందరికి బ్యాంకులు దివాలాతీయుటవలన చాల నష్టముకలిగినను, వర్తకము చెడిపోవుటగాని, చాలమట్టుకు నష్టముకలుగుటగాని జరుగలేదు. ఆ కడచిన సంవత్సరములో 26 కంపెనీలు లిక్విడేషనుకు వచ్చినవి. ఈసంవత్సరము 46 వచ్చినవి. సంవత్సరాంతమున 686 కంపెనీలు పనిచేయుచున్నవి.

బొంబాయిలో వైద్యపరిశోధనాలయము.

మునిసిపాలిటీవారి సాహాయ్యము.

బొంబయి జనవరి 21:—బొంబయిలో వైద్యపరిశోధనాలయము నొకదానిని నెలకొల్పుటకు దొరతనమువారు యోచించుచున్నారు. ప్రతిసంవత్సరము మిరేమైన సాహాయ్యము చేయలరా యని మునిసిపాలిటీవారిని ప్రభుత్వమువారిడిగిరి. కాని సంవత్సరమునకు 9650 రూపాయలు మించకుండ నుండి. నవో దీనిపోషణఖర్చులలో నూటికి 25 వంతు లనుభవించునట్లు దీనివిషయమై యోచించుటకు నియమింపబడిన కమిటీవారు సిఫార్సుచేసిరి. వీనికి సంవత్సరమునకు 23000 తక్కువకాకుండగను, 38 వేలకు మించకుండ ఖర్చుఅగునట.

ఆనరబిలు ఏ. హార్డింజి.

బొంబయి జనవరి 21:—సర్ వాలంటైను చిరోలు, సర్ బార్డి రాను కెప్పెలు, కెప్టెను కాంటెబెగాన్ నేడు మెయిలుస్టేషనుమీద వచ్చెను. మన రాజప్రతినిధిగారు కుమారుడగు ఆనరబిలు హార్డింజిగారుకూడ వీనిమీదనే వచ్చెదరు. గవర్న మెంటుభవనమున వీరికివెల్లింగ్ డెక్ ప్రభువుగారు ఆతిథ్య మిచ్చెదరు.

“మదరాసు” అనుపత్రినామ.

వైస్రాయిగారు దర్శించుట.

బొంబాయి జనవరి 21:—రేపు శనివారమునాడు వైస్రాయిగారు బొంబాయి వచ్చినప్పుడు “మదరాసు” అను పేరుగల ఆనుపత్రినామను, యుద్ధములో దెబ్బబడిన బొంబాయికి లేబడి వైద్యోపచారమును సొందుచున్న వైసికులున్న ఆనుపత్రిని దర్శించురు.

“బాంబాం-పెడ్” పత్రికా సంపాదకునిమీద

నేరము పోవుట.

బొంబాయి జనవరి 21:—బాంబాం-పెడ్ పత్రికా సంపాదకుడు జోరాస్త్రియను మతస్థుల కాన్ఫరెన్సు యొక్క చైర్ మెనును సెక్రటరీలను గురించి పత్రికలో అమర్యాద వ్రాతలువ్రాసి, మాననష్టము చేసినట్లు కేసు చేయబడినది. ఈకేసులో నేడు పి. ఏ. వాడియాయు గొప్పపారసీ సాక్ష్య మిచ్చినాడు.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

(REUTERS' AGENCY)

GREAT BRITAIN.

The German Air-Raid.

Damage at Yarmouth.

LONDON, January 19.—(11-55 P.M.) The German aircraft which passed over Yarmouth dropped several bombs, doing a good deal of damage to property and inflicting some loss of life.

Time of Aircraft's Appearance.

LONDON, January 20.—(11-40 A.M.) The aircraft appeared at half-past eight in the evening. It was impossible to see the machine, but the buzzing of motors was plainly audible. It appeared to be carrying a search-light.

The Bomb-Dropping Period.

The period of bomb-dropping lasted ten minutes.

A Man's Head Blown Off.

One man had his head blown off.

Identification of the Aircraft.

It was too dark to identify the aircraft at Yarmouth, but from the noise made by the engine it appeared to be an aeroplane.

Effects of the Bombing.

It remained ten minutes and dropped five bombs. Three people were killed, several houses were shattered and many windows broken.

Bombs at Sheringham.

The aircraft subsequently dropped two bombs at Sheringham, but no damage was done.

A Noteworthy Fact.

It is noteworthy that an Amsterdam telegram reports that three German airships were sighted over the island of Ameland early yesterday afternoon flying westward.

The Aircraft at King's Lynn and Sandringham.

The aircraft, which dropped four bombs at King's Lynn and also a bomb near Sandringham, is believed to have been a Zeppelin.

German Admiralty's Report of the Raid.

LONDON, January 20. AMSTERDAM.—The German Admiralty report states that "naval airships attacked fortified places on the English east coast and successfully dropped several bombs. They were shot at, but returned safely."

Wheat Markets.

Easement in Prices.

LONDON, January 20. The cessation of the prolonged rain in Argentine, which has prevented hitherto the movements of wheat crops, together with huge shipments (en route) from Canada and America has favourably influenced the markets, and a fall of a shilling per quarter in the English markets was registered to-day. A further easement in prices is expected.

The New British Armies.

Progressing Musketry Instruction.

ALLAHABAD, January 21. The "Pioneer's" London correspondent cables on the 18th January:—Great progress is being made in the musketry instruction in the new armies. The National Rifle Association embarks this week on the training of a fresh supply of instructors from the ranks of skilled marksmen.

The New Motor Machine-Gun Batteries.

The new motor machine-gun batteries are also forward as well as the detachment of machine-gun work.

Musketry Training Admirable.

The musketry training of the new men has proved very successful, the practice returns being extraordinarily good. (Censored.)

Maharaja of Bikanir.

Received by the King.

LONDON, January 20. The Maharajah of Bikanir, in khaki uniform, was received in audience by the King to-day.

The Late Lord Roberts.

Birth of a Grandson.

LONDON, January 21.—(11-30 A.M.) A grandson to the late Earl Roberts has been born to lady Edwina Lewin.

Unsettled Property of Lady Hardings.

ALLAHABAD, January 21. The "Pioneer's" London Correspondent cables:—Lady Hardings who died intestate left unsettled property valued at 4808 pounds.

FRANCE.

Paris Communique.

Trench Lost and Recaptured.

LONDON, January 21.

PARIS.—This evening's communique said:—The enemy in the morning gained a footing in a trench north of Notre Dame de Lorette, but were expelled by a counter-attack, losing a hundred prisoners.

Attacks Repulsed.

The attack south of Thiepval in the region of Albert during the night of the 19th, reached our entanglements but was repulsed.

Three successive attacks at La Boisselle were repulsed. An attack at Fontaine Ennui and Chaumes in Argonne was repulsed after a hand-to-hand fight.

The French Retreat at Soissons.

A Negative Success

LONDON, January 21.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables under date 19th January:—A Berlin message received in Copenhagen says there is no reason to believe that the Germans intend to break the Allies' line at Soissons, as it would require great sacrifices to cross the Aisne at that point. This confirms the view of the event taken in Paris and London. The French repulse means that they failed to approach the German communication centres they had hoped to attack, but it is only a negative success to the Germans, who are unable to advance. The Times correspondent in Paris sees in this situation an explanation of the attacks on Atriches westward and Brailles eastward of Soissons, the enemy's desire being to cross the river on a broader front, a desire unlikely to be realized. (Censored.)

France and the War.

Returned Frenchman's Story.

COLOMBO, January 21.

Mr. Francis Stuart, a Ceylon merchant of French descent, just returned from France after having been up to the fighting line and visiting Soissons, and other bombarded places, speaks of France's reserve of men. The Government are using Belgian refugees to work the railways. Some French and German trenches are so close that combatants shout across to each other and arrange for a cessation of fire while making coffee in the morning and for dinner at night.

Methods Adopted by the Allies in Their Attacks.

LONDON, January 21.

In view of some criticisms in France and England of the slowness of the Allies' advance, it is pointed out in Paris that the French, profiting by German blunders, have adopted new offensive methods. They never make blind attacks. No infantry attack is launched before every gun in the batteries is in position to shell a given point within a few yards. It has already frequently happened that, after such bombardment, troops have walked to the enemy's trenches without losing a man. Further, infantry are handled with the greatest care and are invariably given a few days' rest before being used in an assault, which is not attempted till the trenches have been most carefully reconnoitred.

Weather Impediment.

The slowness of progress is due to the atrocious weather for weeks past which has prevented adequate artillery preparation while the difficulties of the infantry are exemplified by a recent successful attack on a German trench, when sixty men lost their boots in the mud in the rush. When they returned they found that their boots had disappeared in the mire. Apparently harmless fields prove to be bogs when men attempt to traverse them. Recently three horses were left behind as it was impossible to extricate them. Sometimes it is difficult to prevent men from being buried alive. Hence it is unlikely that anything will be attempted by the Allies on a big scale before the weather has cleared and the ground dried.

Artillery Duels.

French Progress and Enemy Loss.

LONDON, January 21.

PARIS.—Afternoon's communique said:—Artillery Duels continued from the sea to Lys, south of the Somme and on the Aisne, where we silenced the enemy's batteries. North of Massiges our artillery had the advantage. There is no change in Argonne and north-west of Pont-a-Mousson. In Bois-le-Peire the enemy violently counter-attacked and succeeded in re-capturing twenty metres of five-hundred metres of the trenches captured on the preceding days. We are solidly holding the entire position. Infantry action has been proceeding since night on the nineteenth in Sector of Thaum. We are making slow progress over the extremely difficult ground. East of Rheims we demolished the German works and obliged the enemy to evacuate the trenches. We also caused explosion of their ammunition depot. We captured by surprise attack and installed ourselves in three of enemy's posts north-west of Beau Sejour. We carried off hundred and fifty metres of German trenches in the forest of Apremont south-east of Saint Mihiel and repulsed counter-attack.

TELEGRAMS.

RUSSIA.

Latest Russian Report.

Russian Advance in Lukhevina.

LONDON, January 20.

The Petrograd communique says:—Our troops in Lukhevina are advancing successfully. They have occupied villages seven miles northward of Dornawatra and made prisoners.

German Offensive Defeated.

The Germans in the Rawa region twice resumed partial offensive but were forced back.

The enemy attacked the bridge head at Witkovitz in the night time, using search-lights, star shells, and burning straw. The Russian artillery mowed down the Germans.

Fierce Fighting at Radloff.

The German artillery fiercely bombarded our positions southward of Radloff and set fire to two villages behind our lines. The enemy then delivered a massed attack reaching our barbed wire entanglements, where they were defeated by a withering fire.

Further Russian Successes.

LONDON, January 20.

PETROGRAD.—The communique says:—The Russians are successfully pursuing the retreating Turks, clearing the enemy from the Trans-Caucasus country, capturing their positions on the Sattin Selim mountain and inflicting heavy losses.

HOLLAND.

Bill for Military Service.

The Dutch Minister of War announced in the Second Chamber of the States General that he was introducing as soon as possible a bill introducing universal compulsory military service for his land, instead of the present system of conscription by lot coupled with voluntary service.

GERMANY.

War Ministership in Germany.

LONDON, January 21.

AMSTERDAM.—A Berlin official message says that General Van Falkenhayn has resigned the office of the Minister of war. Kaiser has accepted his resignation and has appointed him general of infantry. General Wild Von Hohenborn has been appointed Lieut. General and Minister of war.

EGYPT.

Moslem Religious Opinion Scandalised.

CAIRO.—Moslem religious opinion has been scandalised by the fact that when a Jihad was proclaimed in a mosque at Damascus the German Consul was present and addressed the congregation after the proclamation had been read.

SUEZ CANAL.

The S. S. "Ophir" Ashore.

In the Suez Canal.

The steamer "Ophir" is ashore in the Suez Canal. She is bound to London from Brisbane.

CHINA.

New Steamship Company.

Chinese-American

LONDON, January 20.

The American Minister in Peking reports that a new Chinese-American steamship company has been formed to trade between China and New York.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 21.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy dated the 20th January:—

German Airship Raid.

German airships numbering apparently about three raided Yarmouth and other east coast towns last night and also King's Lynn and the neighbourhood of Sandringham. The hostile aircraft was seen at (1-30 P.M.) off the Dutch coast and crossing the North Sea reached English coast after dark. Their presence was unsuspected until about 8-30, when bombs dropped at Yarmouth. Considerable damage was done and at least three lives are believed lost. Cromer and Sandringham were next visited and bombs dropped. A boy was killed at King's Lynn and the attempt was apparently made to bombard Sandringham. Though civilians were killed and property damaged, nothing of military significance was achieved.

TELEGRAMS.

Little Activity at the Front.

There is little activity at the front of either east or west. There are snowstorms in Belgium and Vosges. Artillery was unsilenced but there are no infantry attacks. Bombardment of St. Paul on the outskirts of Soissons on the night of the 17th was not followed by infantry. The French continue to progress at the important point northwest of Pont-a-Mousson and captured another work and now occupy 500 yards of German trenches.

Prince of Wales' Visit.

H. R. H. Prince of Wales visited the French lines the eastern border.

Turkish Army Pursued.

From Caucasus it is reported that the pursuit of the Turkish army continues and the Russians are successfully driving the enemy beyond river Choroh.

Warning to Italy.

Signor Torre, a well-known Italian deputy writing in "Corriere Della Sera" warns Italy of the danger of persisting in neutrality and urges not to allow the war to end without throwing her force in the scales. He asks what would be the position of Italy if Austria made peace with Russia.

Cardinal Mercier's Statement.

Cardinal Mercier has issued a statement denying German official allegation that he was not put under restraint. He says that soldiers seized his pastoral letter and forbade the priests to read it. Himself was ordered to appear before the German Governor-General and forbidden to attend service at Antwerp Cathedral and visit other Bishops. He strongly protests against violation of rights.

A Gazette Extraordinary.
British Protectorate Over Egypt.

DELHI, January 21.

A Gazette of India Extraordinary issued this evening republishes notice respecting Egypt which appeared in London Gazette of the 18th December. The first portion states that, on information that France had recognised British protectorate over Egypt, the Foreign Secretary gave notice that the British Government adheres to Franco-Moorish treaty of March 30th 1912. The second portion notifies deposition of Abbas Hilmi and offer of Khedivate with the title of Sultan of Egypt to Prince Hussain Kamal who has accepted it.

CALCUTTA.

Rate of Bank of Bengal.

CALCUTTA, January 21.

Bank of Bengal rate for demand loans is unchanged at six per cent. (Censored.)

Calcutta Share Market.

CALCUTTA, January 21.

There was no change in the position of the Calcutta share market to-day. The tone was steady, and although there was a continued inquiry for dividend paying stocks, very little business was actually put through. The following sales of shares were reported:—Coal-Equitable (ord) 2114, Industry 8, Lakurka 20, Kuardi 12114, Jute-Baramagore 60, Delta (ord) 138 Miscellaneous:—Baraset Basirhat light rails 104, Calcutta Real property debentures 103, Carow Co. Ltd. 81, Howrah oil 21112, Government securities 3½ per cent. and Government paper was quoted 93.8 to 93.12.

BOMBAY.

A Deputation of Arabs.

Received by the Governor of Bombay.

BOMBAY, January 21.

Lord Willingdon to-day received a deputation of the leaders of the Arab community, both Turkish and non-Turkish subjects, who are residents in Bombay. At noon, at the Government House, The Hon. Mr. Fazulbhoy Chinoy introduced the gentlemen to His Excellency.

The Spokesman's Address.

Mr. Mahomed Ali Reza, a merchant of Jeddah, who acted as spokesman of the deputation, expressed their sense of obligation for the interest His Excellency had always taken in them, and said:—"The benevolent policy adopted by Your Excellency's Government in dealing with the Arab subjects of the Ottoman Government in the Bombay Presidency and the kind permission given by the Viceroy, on Your Excellency's initiative, for the export of foodstuffs to Hejaz have laid the whole Islamic world under a great debt of obligation."

Lord Willingdon's Reply.

Lord Willingdon, in reply, after expressing his delight in meeting the deputation, said:—"The British Government has always been a true friend of Arab races and the Islamic faith and has readily shown practical proof of their feelings by arranging for supply of food to Jeddah and other holy places of Islam. The Government is glad to feel that the extension of hospitality to the Arab Turkish subjects in India has been gratefully received, and trust that these happy conditions may continue during these troubled times" (Censored.)

Indian Companies' Act.
Its Working in Bombay.

BOMBAY, January 21.

In the report submitted to the Government of Bombay on the work of the Indian Companies' Act in the Presidency of Bombay, the Registrar says that during the year 36 new companies registered, of which 34 were companies whose liabilities were limited by shares and two by guarantee. The large increase the Registrar attributes to the assumption that the new companies' law which was to come into force in April 1914 was likely to be severe, with the result that, to avoid troubles and difficulties, the formation of many companies was hastened. The number of new companies would have been heavier but for the banking crisis, which made people hesitate before accepting the directorships, a thing which they did too freely before. Mills and presses had kept steady, and increase or decrease under other

TELEGRAMS.

heads could be ascribed to ordinary fluctuations. In the matter of banking and loan companies, there were several additions to the number of Swadeshi concerns at the beginning of the year, but any further increase was abruptly checked by the financial crisis. Though in individual cases the crisis was disastrous its effect upon trade did not appear to have been either widespread or very damaging. Forty-six companies went into liquidation during the year as against 26 in the preceding year, and at the close of the year the number of working companies was 635.

A Pasteur Institute For Bombay.
Municipal Contribution to Maintenance.

BOMBAY, January 21.

The Government of Bombay has under consideration a proposal to establish a Pasteur Institute in Bombay. The Bombay Corporation were asked if they were prepared to make an annual contribution, and the Committee which has had the matter under consideration recommends the payment of 25 per cent of the maintenance charges subject to a maximum contribution of Rs. 9650 per annum. It has been estimated that the maintenance charges of the institute will vary from a minimum of Rs. 23,600 to a maximum of Rs. 84,000.

H. E. The Viceroy's Inspection of the Hospital Ship "Madras".

BOMBAY, January 21.

His Excellency the Viceroy, when he comes to Bombay on Saturday will inspect the Hospital Ship "Madras" as well as the Base Hospital.

"Jam-e-Jamshed"
Editor Charged with Defamation.
Wadia's Evidence.

BOMBAY, January 21.

At to-day's hearing of the case in which the Chairman and Secretaries of the Zoroastrian Conference charged the Editor of the "Jam-e-Jamshed" with defamation, one P. A. Wadia, a prominent Parsi, was examined. He was asked if the Parsis since their advent into this country had not been a very exclusive community and he replied that this was very doubtful. He was not aware that the community up to very recently objected to eat with the aliens and that 30 years ago Sir Jamsetji Jeejeebhoy declined an invitation given at the Government House in honour of the Marquis of Ripon. He admitted that the marriage of Mr. D. D. Tata with one who was afterwards admitted to the Zoroastrian faith created a stir in the community.

Opportunity for Settlement.

After further evidence, the Magistrate asked if some impartial member of the community would not help to bring about settlement in the dispute. Solicitor for the defence said that the battle was one between principles and not persons and the case would be a very long one, unless it could be settled. The case was adjourned until the 25th, in order that the parties might have an opportunity of discussing possible terms of settlement.

SINDH.

Karachi Municipality.
Appointment of a Commissioner.

KARACHI, January 21.

The Commissioner in Sind has invited an expression of the views of the Karachi Municipality with regard to the appointment of a Municipal Commissioner for Karachi. The Managing Committee recommend the Municipality to reply opposing the proposal. (Censored.)

SOUTH INDIA.

Transshipment of the Railway Mails.

ADDERLY, January 21.

Mail bags, passengers and luggages and parcels of 13 and 14 mails are being transhipped at miles 7.5 and 6.12

The Coonoor Municipal Case.

OOTACAMUNG, January 21.

In the Coonoor Municipal case the District Magistrate to-day framed a charge against the late Manager of the Coonoor Municipal Council as follows:—that he, on or about the 10th February 1914, being a public servant, accepted from Karuppanna Pillay Rs. 15 a gratification other than a legal remuneration as a motive or reward for getting certain municipal contracts for the Lawley Hospital at Coonoor renewed in the names of the heirs of the late Contractor Veerappa Pillay by the Chairman of the Coonoor Municipal Council and thereby committed an offence under Section 161 of the Indian Penal Code. A similar charge was made against the Overseer, the amount being Rs. 40. The 4th and 5th of February have been fixed for the defence.

PUNJAB.

Delhi Conspiracy Case Appeals.

LAHORE, January 21.

In the Delhi conspiracy case appeals before the Chief Court to-day, Mr. Ross Alston continued his argument for the Crown. Counsel analysed the evidence against Balraj in respect to the typewriter and said that the plea of "alibi" was not worth arguing. Regarding Balmokund, he said the fact of Balmokund not being consulted as to the Lahore case did not absolve him from the acts of his co-conspirators. Counsel argued the revision filed by the Crown for enhancement of sentence on Basant Kumar and said that Basant was 22 and not a mere boy. He knew the consequences of his act and wanted to kill many persons by placing the bomb. As regards Basant's want of physical development, Counsel said that he would not urge his own want of physical development as an excuse if he committed a crime. (Laughter). The bicycle incident was true and not a fairy tale. Counsel said that there was no reason for leniency to Basant Kumar.

TELEGRAMS.

After lunch Mr. Broadway, Assistant Legal Remembrancer, argued the case against Hanwant Sahai. He explained the circumstances under which Hanwant Sahai's name came to be known to the Police at a late stage. Counsel then dealt with the documents found at the search of the latter's place and said that it could not be said that they were abstracted from elsewhere and put there. Hanwant was a trusted agent of Hardyal. Justice Rattigan asked what was Hanwant's offence if he associated with Hardyal at the time when the latter was only a passive resistor. Counsel replied that Hanwant's terms all along were intimate. The case is proceeding.

UNITED PROVINCES.

The Magh Mala Festival.

A War Lecture and Patriotic Songs.

ALLAHABAD, January 21.

The famous bathing festival of Amawas or Magh Mala has just concluded. Nearly half a million of people bathed at the junction of the sacred rivers during the past few days. Opportunity was taken of the great gathering on the fair ground on Wednesday for delivering a lecture on the war, accompanied by recitation and singing of series of patriotic poems. Mr. Fremantle, the Collector of Allahabad, was present.

The Next Annual Sessions of the Indian Science Congress.

ALLAHABAD, January 21.

The next Annual Sessions of the Indian Science Congress will be held at Allahabad.

Presidents of Conferences.

ALLAHABAD, January 21.

Mrs. Annie Besant has been elected President of the next United Provinces Political Conference; Rai Prag Narain Bhargava, President of the Industrial Conference and Dr. Ganganath Jha of the Social Conference.

STOP PRESS TELEGRAMS.

LONDON, January 21.

Subjects of the allies detained as hostages in Syria are well-treated by the authorities.

It is stated that eighteen British Indians, all Moslems, were arrested and confined at Adana. They were offered their freedom if they became Ottoman subjects and enlisted in the Turkish army. All refused.

LONDON, January 21.

PETROGRAD.—The Communiqué says.—We are keeping contract with the enemy at Mlawa, whose attempts to penetrate our line have failed. We took offensive at Skemp which the Germans hurriedly evacuated. Our artillery was a match for the Germans and silenced several of the enemy's batteries. We carried Vorokhta in Bukovina and defeated the attempted offensive at Kiribaba making many prisoners.

The French official note emphasises Allies General Progress which at certain points has been very appreciable indeed.

There has been a general retreat of the Germans except north-east of Soissons.

It can be affirmed that the allies need only prepare with untiring patience in order to obtain complete success. The German offensive is broken. The enemy's defensive will be broken in turn.

The Hague Government is enquiring of Germany with regard to the alleged passage of airships over Holland.

LONDON, January 21.

All the American papers denounce the recent German raid in most scathing terms.

"Tribune" says it was wanton disregard of the principles of humanity. Nothing can excuse the German people and it will take a long time to wipe out the stain.

"New York World" emphasises that the raid was useless from the military point of view, but it was wanton slaughter of women which has aroused world-wide resentment against Germany. Germany will only realise what these raids have cost her, when she comes to make peace.

"Times" compares the raid with incursions of the Red Indians upon the White Settlements in early days of American history.

LONDON, January 22.

PARIS.—Last night's Communiqué said "Enemy violently bombarded our positions north of Notre Dame De Lorette, and then at five in the morning delivered fresh attack which was instantly checked."

In Champagne we occupied two little woods north of the farm of Beau Sejour. Enemy's counter-attack was unsuccessful. In Argonne the Germans essayed a serious attack on the salient of our line near saint Hubert.

Violent bombardment wrecked our trenches. Then the Germans made a rush. Their attack, however, was repulsed by Infantry and Artillery fire.

Fighting continues at Weilerkoff.

Expected Arrivals At Bombay.

BOMBAY, January 21.

Sir Valentine Chirol, Sir George Ross Keppel and Captain Campbell arrive by to-morrow's mail boat with the Hon. A. Hardinge. They will be the guests of Lord Willingdon at the Government House.

ఇది ఏమి బాగులేదు.

చూశారా కర్రపిడిగా చెవతానని మీరనుకోకండి చెప్పకపోతే నీలులేదు. మొఘులూనికీ మోక్షానికీ దూరం. మొంబయిండును ముట్టాడవలసిందే. ఏమంటారా. చెవుతా లేండి ఏమిటది. మూఱ్ఱాళ్ళమాచ్చటూ 2 పగటి భాగోతమా 2 ఫలహారముల బండారమా? చప్పట్ల సంబరమా? వెకవెకలు పకపకలు. హాహూ. హూహూలునా? నిజంగానే ఎవరురా శాలోగాని బాగారాశారు హిందూప్రతికట. నేను కల్లారా చూశాను చెవులారావిన్నాను. అన్నికబుర్లు అక్కడే అందరు తలద్రుపుకోవడం అక్కడే అన్నిటలుటలు అక్కడే. అన్ని వెక్కిరింపులు అక్కడే. అందరిబడాయిలు అక్కడే. మూరే దేసీమీసాలు బారడేసీతలగుడ్డలు పెద్దపెద్ద సేలబీరాడే లాం కోటు నిట్కులుటకుట్కులు ముక్కద్దాలు తైలుతైలుపీట్టు నాటుకోట్టు నిట్టుగో. వీసకేమీ లోపంలేదు. అందరు జెంటి లిమెనలే? పేకులుయే నీలు జోకులుమోకులుగా నుంటాయి విటికేం తక్కువలేదు. గాని వెనుకబుల్ల దగ్గిరరామ రామా ఒక్కమాటైనా విసబడుతుందా ఏంతగోల ఏమిగుసుగుసలో? ఏమిచెవులు. కొరుక్కోవడాలో? ఏమి స్వోత గ్రర్న లు? ఏమివ్యాఖ్యానలు. ఉపన్యాస వేదికమీద వెక్కిరింపు తని నోట నొక్కమాట కచ్చుసరికి దానికి పదివ్యాఖ్యానాలు. పదేమిటి వంద. వెయ్యి. ప్రతికోరు వ్యాఖ్యానంచెయ్యడమే ప్రతికోరు వెక్కిరించడమే. ఓనమాలబల్లో చదివే మానం మర్యాదా యెరుగని పసిబిడ్డలైనా ఇంత గోలచేయరు. ఈ వైభోగమంతా ఎక్కడంటారా ఏమిటి. మహాజనసభాశాల లోను, మరక్కడా ఇక్కడాగాదు. మహామహావాండ్రంతా వచ్చి ప్రసంగాలుచేసే మహాజనసభమంటే ఈగగుంటే పిల్ల పిల్లసభలమాట చెప్పేదేమిటి లే. ఉత్తది. వట్టిది. ఏమిప్రయో జనములేదు. అయ్యో పిల్లిలు బంగారంగాయి అన్నిచోట్లా ఇంతేసయ్యా. ఇంతెందుట వోలేడుడబ్బు దండగపెట్టినా మనియైనా ఆలోచించ రెండుచేత అని నాకు హాశ్చర్యంవేస్తుంది. దానింట పీడుగుబడా అందరుగూడా ఆ సురేంద్రనాథ తాత గారిలాగా జంభోరాగొంతుతో మంచినీళ్ళప్రవాహంలాగా ముట్టాడేవారే వంటారా? అందరూ బొడ్డున మానిక్యంబెట్టు కోనే పుట్టారా. గబగబచెప్పేవారు కొందరు మెల్లగా

చెప్పేవారుకొందరు. తడివుకొంటూ తడువుకొంటూ చెప్పే వారుకొందరు. చెప్పిన నాలుగుముక్కలు నాలుగులక్షలు చేసేలాగు చెప్పేవారు కొందరు. ఘంటసేపు గళగళ ధ్వని ముతో చెప్పినా పట్టినా పట్టే పట్టెను బాల్లగాని గట్టిమాటా క్కటైనా కూడా చెప్పలేనివారు కొందరు. కూలగుంటారే ప్రపంచములో అంతమాత్రాన కేహటులు హూబ్లానా? ఇక నెక్కడయ్యా మీసహసం. ఇక చెప్పుడయ్యా మీసాంతం చెప్పే విషయం మంచిదో చెడ్డదో అనసరంలేదా? ఇల్లెగిరి పోయేలా ౧ జంబూరాలాగా మాట చేపిలేదరా? పోయే దానికి ఏమాటలువేసి చెవులున్నా చెవులు నిక్కబెట్టుకొని విసడ? కాదు మదికొంచెంమెల్లగా ముట్టాడితే యికలేదు. ఒక్కమాట వందమంది నీనీదోను. నెడ్డోను ప్లాపు డ్రాపు" అని అరవడమేగదా. నిలువునా అతడవట నీర్లుగారిపోతాడే. దీనిపేరే నామర్యాద అతడే పరగజానుండియో దారిబయ్యెలులు పెట్టుకొని రావడమేమి? ఈలాకామటా పలికాయలందరి చేత కసరులు దినడమేమి? తలనంపుల బడసేలే? ఎంతయ మర్యాదపని మాటలు మోసుకోనే మోటవాండ్రై నాచేయదగిన పనిగాదుగదా. ఇది ఏమిటనడం అందరికోసమే ఆయన ఈమాటనుతా ఉంచగూడదన్నాడు. మాబంటే ఏమి టి మూకన్న మాటేగాదు. వేషానికి తగినబాషాభావకు గిన మర్యాదా రామినిస్తాయిగాని పెద్దపెద్దల ముకొనేనాటి చిన్నపిల్లకాయ చేస్తులు పెద్దతూన్ని పెద్దతలబట్టించవా అబ? మన మంతామోహగా ఆమాయామేగా ఆరేభాయి ఆరేభాయి అనుకొనేటప్పుడు ఏమన్నా తిప్పులేదుగాని దేశీయ మహాజన సభలోనే యీలాగ చెయడం ఏమిబాగాలేదు. భూకేంద్ర నాథబాసుగారు కదాన చెప్పారే ఉపన్యాసం ఆమెల్లో పూ లహారం వేసుకొని చేతులు జోడించుకొని భావోద్వేగ మంతా మొంగుమీద ప్రతిఫలించే లాగుగద్ద దకంతంతో అమృతఘటి కల్లారిటి మాటలుచెప్పారే ఆయన ఏలాటిభావంతో చెప్పారు? మనస్సులో ఎంతవుందో మొగాని అంతావుంది. మాటల్లో అంతా వచ్చింది. ఇదిపనిత్రమైన దేవాలయము. ఈదేవాలయం లో దేశామత అధిస్థాన దేవత. మనమందరమును మాతృదేవత కు పూజ చెయ్యడం కోసం కచ్చాము. నన్ను మీరు పెద్ద పూజారినిగాని యమించినారు. మీలోకలసి నేనీ పూజ యామూడు నా భుజేసినాను. ఈపూజ యామూడునాళ్ళతోనే సరి అనుకో

కండి. ఇది సంకల్పరం సంకల్పరం వచ్చే మహాయాత్ర కంటిది. ప్రతినిత్యం పూజ చేస్తున్నప్పుడంత అని ఆయన చెప్పారే అలాటపుడు పృథినిత్యంమాట అలాగుండగా ఆ మహాపూజా కాలములోనే ఆపదిత్ర దేవాలయములోనే ప్రతిపీఠబూనియూ న్నపుడే ప్రతిమసాంగము కాకమునుపే కలుకన్న కంకణము లు (బాడ్డెను) తీసి వేయకమునుపే మహాదేవతా సాక్షి స్య ముననే భక్తిబండలుచేసి పూజబుగ్గిచేసి మంత్రోచ్చారణమం టగలిపి దేవతాస్మరణమునకు దిడ్డితోనమాపి ఈలాటి పనికి రాని అక్కరకురాని కొరగాని యుపయోగము లేని గౌరవము గాని మర్యాదలేని అల్లిచిల్లిరి పనులారంభిస్తున్నారే. అన్న య్యలు! మిమ్మల్నేమనడం చెప్పండి? ఏమైనాబాగుందా అలా చించండి? ఆసమయానికి మనకేకలు పనిచేసినా తరువాత పని చేస్తాయా? ఒక్కరి మూలానా ఎంతమందికి తలవంపో చూడం డి ఇంటికిచేటు వాకిటికిచేటు! ఇరుగుస చేటు పొరుగుచేటు ఈవాడకు చేటు ఆవాడకుచేటు ఈలోకానికి చేటున్నట్లు చేయబడు ధర్మమా ఆంధ్ర అన్నయ్యలు! ద్రావిడ తమయ్య లు! బాగా ఆలోచించాల్సిన సంగతి. ఎవరిమట్టుకు వారే రెం డు మోకాళ్ళమీద తలకాయ పెట్టుకొని బాగా ఆలోచించు తప్పకుండా తెలస్తుంది. ఇట్లు వ్రాసేవాడు,

అన్నయ్యలకు తమ్ముడు తమ్మయ్యలకన్న.

ప్రపంచ చరిత్ర.

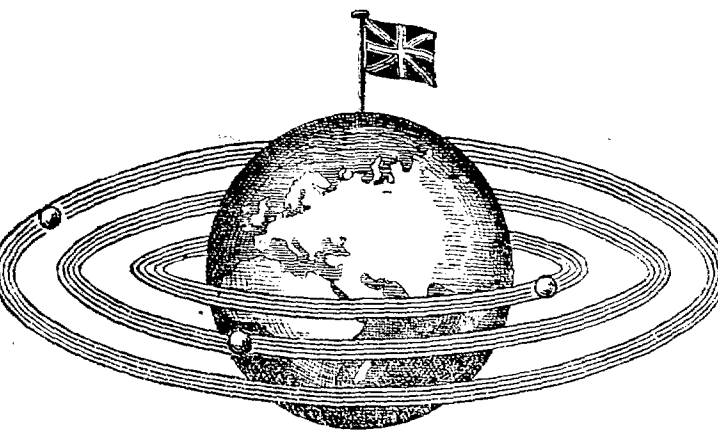
ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినవటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందావద్దతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 వుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2—0—0 (రూపీజితో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవ త్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

రచయిత:— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం.ఏ., శింతాద్రిపేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుడు

ప్రపంచ

మనమోరసంగ్రామము!

యుద్ధము.

చిత్రరూపము!!

యోధాగ్రణుల భావ చిత్రము!!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహమునే బారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలభైర వునివలె విసబడియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయాదేశపు రాజాధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడ నుండరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునుపైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వర జేయుడు! స్వల్పమే ప్రతులు!!

తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు పతాపమైన ఎవ్వడనను జూచియుందురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును ముట్ట డించి జేసిన అనాగతములను జూచియుందురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిద్ధియను నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జర్మనీచక్రవర్తులనున్న మర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాలాగ్నికి హేతువైయుండెడి జర్మని ఆఫ్రికా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుందురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నౌకానాయ కులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుందురా? లేనియెడల మాపద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రరూపమును తెప్పించి జూచుడు! చిత్రరూపమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. ౧. రూపాయ.

మరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు సూతనముగాయెత్తబడిన ఫోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము. ప్రతియొక్క పటమును కొయ్యపలకల ప్లాట్టి నలగక భద్రముగా కేసుల్లు పంపెదము. నేటికే వ్రాయండి!

గురుబసవ అండ్ కంపెని మద్రాసు.

